

POSLOVNI SAVETNIK

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

јул-август 2019. / двоброј 31-32

7-8/2019

Зашто баш **PROPISI.NET**?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, новим примерима судске праксе, новим правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које претплатници сами изабери, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што се једним кликом могу ископирати текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова добијају већ понуђени резултати.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

дипл. правник Ана Фулетин, главни и одговорни уредник часописа „Lege Artis: ПРОПИСИ У ПРАКСИ”; Весна Јовичић, овлашћени интерни ревизор; мр Жељко Албанезе; мр Јован Чанак; дипл. екон. Маја Јовановић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија; др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”; Павле Кутлешић, LL.M., руководилац у Сектору за порески консалтинг „Deloitte”; дипл. правник Слободанка Келечевић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија; Стојанка Тошић, дипл. екон.; дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашевић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за
рачуноводство, финансије и порезе / главни
и одговорни уредник Маријана Жиравац
Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . -
Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital
art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:
Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825
ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Крај!

*Не ђознајем ниједан ђоуздан ђуџ до усџеха, али знам само један који нас
засијурно води до неусџеха: када желиш да ујодиш свима.*

Платон

Када будете читали овај текст, резултат вашег рада из 2018. године засигурно ће већ мировати у Агенцији за привредне регистре. „Како стојимо” или „колико смо резултата приказали” суштински зна само рачуновођа и можда понеки члан управе или оснивач. Остале то ни не занима или ни не разумеју шта значе те силне бројке, које су и тако тачан збир тачних или нетачних података. Док једни „навлаче” било какав резултат, само да није губитак, други намерно праве што нижи резултат. И једни и други искривљују слику о себи, први зато што желе да се другима прикажу много бољим него што јесу, а други се труде да избегну плаћање пореза. Неки стручњаци наводе како су неопходни ревизори, експерти који ће да открију штетовање података. Ипак мислим да се преваре тешко откривају, још теже доказују, а најтеже процесуирају. Сетимо се само америчкога енергетског дива „Енрон”, ког је ревидирао некадашњи највећи светски ревизор Артур Андерсен, код кога су и након ревизије трошкови периода, ради што лепшег резултата и поделе дивиденди, остали прокњижени на сталној имовини. Чitam у иностраним стручним коментарима да су и Кинези налетели на сличну ситуацију када су купили „Горење”, у чијим билансима стоји огромна позиција нематеријалне имовине по основу улагања у развој, а познаваоци кажу да тамо развоја скоро ни да нема јер се копира оно што ради „Бош”.

Мој колега Раде је мудри рачуновођа, а недокучивост животног и радног искуства самоуверено држи тамо „где зека пије воду”. Чита он ово и каже: „Далеко им лепа кућа, већина нас који се бавимо рачуноводственом професијом не одступа од начела поштености и истинитости. Већи проблем нам представљају интерпретације закона и мишљења органа управе јер се као оперативци нађемо у вртлогу апсурдних закључака и упутстава. А на све то инспектор нас с врата попреко гледа као да смо, не дај боже, горепоменути гиганти, оличење „части и поштења”. И онда он тренира строгоћу и ствара непотребну напетост око тога да ли је запослени усвојено гориво у ауто којим се превози на посао и са посла или сваког дана купује дневну карту за превоз у јавном превозу. А ја трошим сате и дане да прикупим све те рачунчиће и изјаве запослених уз њих, слажем их, ормар са регистраторима је све пунији, а осим тога ништа се није променило у односу на ранију праксу исплате накнаде за превоз. Апсурд над апсурдима.”

Као у драми Чекајући Годоа Семјуела Бекета, ми такође чекамо да дође неки Годо да разреши нашу погубљеност. Алберт Ками постулира да наш живот не укључује било какав скок, да нема Годоа, нити силе из справе која ће нас извести из апсурда који је свуда око нас. Због тога је његов Сизиф различит у једном кључном маниру – он је пригрлио своју судбину и не нада се да ће камен догурати до врха и тамо остати. Док хода ка падини, он је свестан узалудности свог бивствовања, али не очајава, штавише пркосан је. То је једини начин за одношење ђрема ајсурду, сматра Ками. Ајсурд морамо ђоолегајти у очи, ђрипрлијти ја и џиме ђобедијти.

Само се радом или храброшћу може ђосџићи ујлед међу ђудима, ђприсилијти их не да вас воле и наираде, али свакако да вас цене и ђошџују. Наравно да је рад боље и сијурније средсџиво, јер храбросџи није од ђприроде сваком дана, а осим џоја за њу се ређе и ђрилика ђружа, док је за рад и радљивосџи увек има. И не ђоворим овде о унуџрашњем задовољсџиву које човек има од добро свршености ђосла и које свакако вреди више од свих наирада и ђризнања ђудских.

Иво Андрић

АКТУЕЛНА ТЕМА

- НОВО МИШЉЕЊЕ МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА О НАЧИНИМА ДОКУМЕНТОВАЊА ТРОШКОВА ПРЕВОЗА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА ДОЛАЗАК НА РАД И ОДЛАЗАК СА РАДА 8
- ТУМАЧЕЊЕ ПОРЕСКЕ УПРАВЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ВЕЗИ СА КОНТРОЛОМ ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ПРИЗНАВАЊЕ ИСПЛАТЕ ТРОШКОВА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА ДОЛАЗАК И ОДЛАЗАК СА РАДА 11

РАЧУНОВОДСТВО

- Др Маријана Жиравац Младеновић ПОСЛОВАЊЕ МЕЊАЧНИЦА 12
- Др Маријана Жиравац Младеновић РАЧУНОВОДСТВО ПРОИЗВОДЊЕ 33
- ПИТАЊА ПРЕТПЛАТНИКА НА ТЕМЕ ИЗ РАЧУНОВОДСТВА: 62
  - прекид обављања делатности предузетника и права и обавезе за време трајања прекида;
  - рокови за чување рачуноводствене документације;
  - авансна наплата накнаде;
  - једнострана компензација;
  - рок за исплату распоређене добити друштва с ограниченом одговорношћу.

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

- Мр Јован Чанак ФИНАНСИЈСКИ ЛИЗИНГ КАО ОБЛИК СТИЦАЊА НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОД ПРАВНИХ ЛИЦА КОЈА ПРИМЕЊУЈУ КОНТНИ ПЛАН ЗА БУЏЕТСКИ СИСТЕМ 68
- Дипл. правник Слободанка Келечевић ПРИПРЕМА БУЏЕТА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ 75
- Весна Јовичић НОВИНЕ О СТРУЧНОМ УСАВРШАВАЊУ ОВЛАШЋЕНИХ ИНТЕРНИХ РЕВИЗОРА У ЈАВНОМ СЕКТОРУ 81
- Дипл. правник Слободанка Келечевић КОНТРОЛА ПРИХОДА ОД НОВЧАНИХ КАЗНИ ИЗРЕЧЕНИХ У ПРЕКРШАЈНОМ ПОСТУПКУ 84

ПОРЕЗИ

- дипл. екон. Тања Ђелкапић ПРЕФАКТУРИСАЊЕ ТРОШКОВА СА АСПЕКТА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ 89
- Павле Кутлешки, LL.M. ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТУ И ПРИМЕНА УГОВОРА О ИЗБЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА – ДРУГИ ДЕО 95
- Дипл. екон. Стојанка Тошић ПРИМЕНА ЗАКОНА О ПОРЕСКОМ ПОСТУПКУ И ПОРЕСКОЈ АДМИНИСТРАЦИЈИ – ПОРЕСКА ПРИЈАВА И УТВРЂИВАЊЕ ЧИЊЕНИЦА 98

- Мр Жељко Албанезе ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ ПРИЛИКОМ ПРИМАЊА И ДАВАЊА ДОНАЦИЈА 105
- КРАТКЕ ТЕМЕ: Услови за рефакцију ПДВ-а страном обвезнику 111
- КРАТКЕ ТЕМЕ: Ауторски хонорар исплаћен преко нерезидентног посредника 114
- ПИТАЊА ПРЕТПЛАТНИКА НА ТЕМЕ ИЗ ПОРЕЗА И ПДВ-А: 116
  - предузетник који продаје своје производе физичком лицу у иностранству;
  - софтвер – рачуноводствени и порески третман;
  - пољопривредно газдинство – издавање рачуна и ПДВ надокнада;
  - повећање основице за фактурисане трошкове режија закупу – исказивање у ПОПДВ обрасцу.

ЗАРАДЕ

- Мр Жељко Албанезе ИСПЛАТА ЈУБИЛАРНИХ НАГРАДА КОД ПОСЛОДАВАЦА У ЈАВНОМ СЕКТОРУ У 2019. ГОДИНИ 123
- Мр Жељко Албанезе ИСПЛАТЕ ЗАПОСЛЕНИМА ПОВОДОМ КОРИШЋЕЊА ГОДИШЊЕГ ОДМОРА 131
- Мр Жељко Албанезе ОСТВАРИВАЊЕ ПРИХОДА ОД НЕПОКРЕТНОСТИ И ЊИХОВО ОПОРЕЗИВАЊЕ 145
- Дипл. правник, Ана Фулетин РАД СТРАНАЦА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 155
- КРАТКЕ ТЕМЕ: Доприноси за оснивача и законског заступника друштва који је нерезидент 170
- КРАТКЕ ТЕМЕ: Шта доноси нови посебан колективни уговор за државне органе са аспекта плате, накнаде плате, накнаде трошкова и других примања 176
- КРАТКЕ ТЕМЕ: Шта доноси нови посебан колективни уговор за запослене у јединицама локалне самоуправе са аспекта плате, накнаде плате, накнаде трошкова и других примања 178
- ПИТАЊА ПРЕТПЛАТНИКА НА ТЕМЕ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАРАДА: 181
  - лична примања послодавца;
  - приходи од осигурања;
  - шифра прихода за накнаду за време привременог удаљења са рада;
  - књижење плате код корисника буџетских средстава;
  - колективно осигурање запослених од последица незгоде и осигурање живота;
  - приходи од награда;
  - основица за обрачун заостале зараде по пресуди суда;
  - боловање које је започето пре 11. априла 2019.

ПРИВРЕДНА СТАТИСТИКА

- ИЗВОДИ ИЗ АКТУЕЛНИХ МИШЉЕЊА МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА 189

● Рачуноводство	
● Порез на додату вредност	
● Порез на доходак грађана и доприноси	
● Порез на добит	
● Фискалне касе	
■ КАЛЕНДАР ПОРЕСКИХ И ДРУГИХ ОБАВЕЗА ЗА ЈУЛ И АВГУСТ 2019. ГОДИНЕ	213

■ СПИСАК ДРЖАВА СА КОЈИМА ЈЕ СРБИЈА ЗАКЉУЧИЛА СПОРАЗУМЕ О СОЦИЈАЛНОМ ОСИГУРАЊУ	219
■ СПИСАК ДРЖАВА СА КОЈИМА ЈЕ СРБИЈА ЗАКЉУЧИЛА УГОВОРЕ О ИЗБЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА	220
■ ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД ОСНОВИЦА, СТОПА, УПЛАТНИХ РАЧУНА И ОЗНАКА ВРСТЕ ПРИХОДА (ОВП) ЗА НЕКА ЛИЧНА ПРИМАЊА	223

Беле Нигринове 16а, 11000 Београд
Тел.: 011/2836-817,
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
Мејл: savetovanje@iningpro.rs
Веб-адреса: www.propisi.net

~ PLUS QUAM IUS ~ ВИШЕ ОД ПРАВА

ХОТЕЛ „ЈЕЗЕРО”, БОРСКО ЈЕЗЕРО
(<https://hoteljezero.rs>)

ТЕРМИН: 26. 9 – 29. 9. 2019.

Краља Милутина 55, 11000 Београд
Тел.: 011/2688-262, факс: 011/2681-273
Мејл: dusancakic@globustravel.co.rs
Веб-адреса: www.globustravel.co.rs
Лиценца ОТП 40/2010

Поштовани,

Позивамо вас да узмете учешће у првом окупљању под називом „Више од права”, намењеном запосленима у правним и економским службама приватног и јавног сектора у Србији.

Овај скуп ће имати радно-рекреативни карактер јер ће, осим актуелних тема из живота и рада правника у Србији, о којима ће бити речи у радном делу скупа, бити одржана и рекреативна такмичења у неколико екипних и спортистских дисциплина: мали фудбал, баскет (3 на 3), ситни тенис, бикадо, кулање (америчко), крос и шах.

Уз све то, учесници ће моћи да користе и све са/велнес капацитете лејој хоела „Језеро” 4* на Борском језеру, као и да се друже уз коктел добродошлице и музички програм који ће за њих бити организован током свечане вечере у хоелу.

Програм:

- 26. 9. 2019. Долазак и регистрација учесника, пријављивање у хотелу од 14 до 16 ч., вечера, коктел добродошлице, ноћење.
- 27. 9. 2019. Доручак, спортска такмичења, ручак, радни део, кафе-пауза, вечера, ноћење.
- 28. 9. 2019. Доручак, спортска такмичења, ручак, радни део, кафе-пауза, свечана вечера са музичким програмом и доделом пригодних награда, ноћење.
- 29. 9. 2019. Доручак, одјава из хотела до 11,00 ч.

ПРОГРАМ СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНОГ ДЕЛА СКУПА:

- 27. 9. Квалификациона такмичења у свим спортовима од 9 до 14 ч.
- 28. 9. Полуфинална и финална такмичења у свим спортовима од 9 до 14 ч., додела награда током свечане вечере (пехари за 1, 2. и 3. место).

ПРОГРАМ РАДНОГ ДЕЛА СКУПА:

27. 9. 2019 – петак

- 15.00–17.00: **СТЕЧАЈ** (предавач: судија Јасминка Обућина, председник Привредног апелационог суда):
  - најзначајније измене Закона о стечају из 2018. године.
- 17.15–19.30: **РАДНИ ОДНОСИ** (предавач Бисерка Живановић, судија Врховног касационог суда):
  - Закон о раду – најчешће грешке и проблеми са којима се суочавају послодавци у примени Закона о раду,
  - промене које очекују запослене у јавним службама од 1. 1. 2020. године (однос Закона о раду и Закона о запосленима у јавним службама).

28. 9. 2019 – субота

Сала I

- 15.00–16.45: **РАДНИ ОДНОСИ** (предавач Бисерка Живановић, судија Врховног касационог суда):
  - најзначајнија решења из Закона запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе,
  - Измене Закона о државним службеницима из децембра 2018. године.
- 17.00–19.30: **РАДНИ ОДНОСИ** (предавач Данијела Рајковић, судски вештак за област зарада):
  - обрачун зарада, плата и других примања.

Сала II

- 15.00–17.15: **ЈАВНЕ НАБАВКЕ** (предавач Милош Јовић, виши саветник у Управи за јавне набавке):
  - актуелности из области јавних набавки.
- 17.30–20.00: **ЗАКОН О ИЗВРШЕЊУ И ОБЕЗБЕЂЕЊУ** (предавач Младен Пецељ, јавни извршитељ, члан Радне групе за измену Закона о извршењу и обезбеђењу):
  - проблеми у пракси који су се појавили приликом примене Закона о извршењу и обезбеђењу,
  - најављене измене Закона о извршењу и обезбеђењу.

Ближе информације о котизацији и пријавни лист налазе се на интернет страници www.propisi.net.

АКТУЕЛНО

У овом броју истичемо ново мишљење Министарства финансија којим се ближе одређују начини документовања трошкова превоза запослених за долазак на рад и одлазак са рада, а у вези са мишљењем истог министарства из фебруара ове године.

Осим тога, у вези са истом темом, дат је одговор Пореске управе Републике Србије Привредној комори Србије на захтев за тумачење у вези са контролом испуњености услова за признавање исплате трошкова запослених за долазак и одлазак са рада.

РАЧУНОВОДСТВО

Пословање мењачница

Мењачки послови су послови који могу да се обављају у складу са девизним прописима, а односе се на откуп и продају стране ефикасности и чекова који гласе на страну валуту. Мењачким пословима, осим банака, могу да се баве и овлашћени мењачи. Њихов рад је детаљно прописан, односно технологија њиховог пословања строго је уређена. Овлашћени мењачи у раду користе софтвер који генерише обрасце и извештаје који су основа за исказивање мењачког посла у пословним књигама. Осим тога, мењачнице обављају и друге делатности, као што је пружање платних услуга, продаја електронских допуна за јавни превоз и мобилне телефоне, продаја инстант лутрије – срећки. У чланку су приказани поступци рачуноводственог евидентирања у складу са Законом о рачуноводству.

Рачуноводство производње

Друштва која се баве производњом специфична су по начину праћења трошкова и исказивању промене вредности залиха недовршене производње, полупроизвода и готових производа у Билансу успеха. Да би могла да удовоље свим захтевима рачуноводствених стандарда и потреба извештавања, производна друштва морају да прилагоде свој рачуноводствени систем како би ажурно обухватио све настале пословне промене. У овом чланку обрађена је организација рачуноводства производње, на примерима су приказане методе обрачуна трошкова залиха сировина и материјала, праћење трошкова производног процеса и књижења на контима класе 9. Такође, при-

казано је рачуноводствено евидентирање залиха недовршене производње и готових производа по стварним и планским трошковима, на примеру појединачне, серијске и масовне производње и на примеру услуга дораде туђих производа.

Питања претплатника на теме из рачуноводства

У овом прилогу објављени су одговори на нека од постављених питања претплатника на теме из рачуноводства:

- прекид обављања делатности предузетника и права и обавезе за време трајања прекида;
- рокови за чување рачуноводствене документације;
- авансна наплата накнаде;
- једнострану компензацију;
- рок за исплату распоређене добити друштва с ограниченом одговорношћу.

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Финансијски лизинг као облик стицања нефинансијске имовине код правних лица која примењују Контни план за буџетски систем

Кључна предност финансијског лизинга у односу на друге видове финансирања проистиче из чињенице да је давалац лизинга формалноправни власник предмета лизинга током трајања уговора о лизингу, што му омогућује предузимање већег ризика у смислу кредитне способности потенцијалног клијента. Процедура одобрења финансирања у случају финансијског лизинга најчешће је краћа у односу на традиционалне видове финансирања. Додатну предност финансијског лизинга представљају повољнији услови које прималац лизинга добија на основу сарадње са испоручиоцем предмета лизинга и промета који испоручилац остварује преко њега. Поред тога, давалац и прималац лизинга могу да, у склопу овог аранжмана, уговоре и услуге одржавања, сервисирања, замене делова, техничко-технолошког унапређења, обучавања особља примаоца лизинга за коришћење предмета лизинга и сл.

Припрема буџета локалне власти

Законом о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – исправка, 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16, 113/17 и 95/18) уређује се планирање, припрема,

РС” бр. 38/2019 од 31. 5. 2019, ступио је на снагу 31. 5. 2019. године, а примењиваће се три године од дана ступања на снагу.

КРАТКЕ ТЕМЕ: Шта доноси нови Посебан колективни уговор за запослене у јединицама локалне самоуправе са аспекта плате, накнаде плате, накнаде трошкова и других примања

Влада Републике Србије, Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије и репрезентативни синдикат – Синдикат управе Србије, као учесници, закључили су Посебан колективни уговор за запослене у јединицама локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 38/2019 – даље: ПКУ), који је објављен 31. маја 2019. године, ступио је на снагу на дан објављивања, а примењиваће се три године од дана ступања на снагу, односно до 31. маја 2022. године.

Питања претплатника на теме из области зарада

У овом прилогу објављени су одговори на нека од постављених питања претплатника на теме из области зарада:

- лична примања послодавца;

- приходи од осигурања;
- шифра прихода за накнаду за време привременог удаљења са рада;
- књижење плате код корисника буџетских средстава;
- колективно осигурање запослених од последица незгоде и осигурање живота;
- приходи од награда;
- основица за обрачун заостале зараде по пресуди суда;
- боловање које је започето пре 11. априла 2019.

ПРИВРЕДНА СТАТИСТИКА

На крају издања налазе се:

- Изводи из актуелних мишљења Министарства финансија,
- Календар пореских и других обавеза за јул и август 2019. године,
- Списак држава са којима је Србија закључила споразуме о социјалном осигурању,
- Списак држава са којима је Србија закључила уговоре о избегавању двоструког опорезивања,
- Табеларни преглед основица, стопа, уплатних рачуна и ознака врсте прихода (ОВП) за нека лична примања.

ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За препоруке и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Ново мишљење Министарства финансија о начинима документовања трошкова превоза запослених за долазак на рад и одлазак са рада

Мишљење Министарства финансија бр. 401-00-02148/2019-16 од 5. 6. 2019:

„Размотрили смо ваш захтев који сте упутили овом министарству, и с тим у вези, а имајући у виду садржину достављеног захтева, на основу члана 80. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18 – др. закон), Министарство финансија даје следеће мишљење са аспекта примене прописа о рачуноводству:

Законом о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 62/13 и 30/18, у даљем тексту: Закон) уређују се обвезници примене овог закона, разврставање правних лица, организација рачуноводства и рачуноводствене исправе, услови и начин вођења пословних књига, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја и годишњег извештаја о пословању, Регистар финансијских извештаја, Национална комисија за рачуноводство, као и надзор над спровођењем одредби овог закона.

Одредбама члана 7. став 1. Закона о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 62/13 и 30/18, у даљем тексту: Закон) прописано је да правна лица, односно предузетници општим актом, у складу са овим законом, уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена, уређују интерне рачуноводствене контролне поступке, утврђују рачуноводствене политике, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, уређују кретање рачуноводствених исправа и утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама.

Сагласно члану 8. ст. 1. и 2. Закона, књижење пословних промена на рачунима имовине, обавеза и капиталу, приходима и расходима врши се на основу веродостојних рачуноводствених исправа. Рачуноводствена исправа представља писани документ или електронски запис о насталој пословној промени, која обухвата све податке потребне за књижење у пословним књигама тако да се из рачуноводствене исправе недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословне промене.

Веродостојном рачуноводственом исправом, у смислу члана 9. став 1. Закона, сматра се рачуноводствена исправа која је потпуна, истинита, рачунски тачна и приказује пословну промену. Рачуноводствена исправа, састављена као електронски запис, треба да садржи потпис или другу идентификациону ознаку одговорног лица, односно лица овлашћеног за издавање рачуноводствене исправе, односно електронски потпис у складу са законом.

Имајући у виду наведено, мишљења смо да у конкретном случају достављени примери (укупно шест) одговарајућих веродостојних рачуноводствених исправа, **наведени у допису Америчке привредне коморе од 10. маја 2019. године**, одговарају дискусији са одржаног састанка у просторијама Министарства финансија (од 8. маја 2019. године) и да би исте требало прихватити као веродостојне рачуноводствене исправе (уз напомену да је неопходно да питање начина документовања трошкова превоза за долазак и одлазак са рада запослених буде уређено општим актом правног лица, односно предузетника), на основу којих се предметни трошкови евидентирају у пословним књигама правних лица, односно предузетника, обвезника примене Закона.”

Послодавац својим општим актом, колективним уговором или правилником о раду, као и уговором о раду, ближе уређује права запосленог на исплату трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, као што су висина накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, веродостојне рачуноводствене исправе које доказују трошкове превоза, као и на који начин ће запосленима бити надокнађени трошкови превоза.

У наставку описујемо примере одговарајућих веродостојних исправа о којима смо разговарали на састанку и који као такви могу бити уведени као правила за поступање у општим актима послодаваца.

Прибављање веродостојних рачуноводствених исправа од стране послодаваца:

- **У случају коришћења сопственог возила:** Коришћење компанијских ваучера/бонова/картица за куповину горива од стране запослених на бензинским пумпама са којима послодавац има потписан уговор. Као веродостојна исправа сматрао би се обједињен рачун на име послодавца, који би специфицирао све појединачне износе горива купљене од стране запослених у току једног месеца, уз пропратни списак запослених који користе сопствени превоз за долазак и одлазак са рада (име и презиме запосленог, број ваучера/бона/картице за куповину горива).

- **У случају коришћења јавног превоза:** Куповина месечних претплатних карата за јавни превоз запослених од стране послодавца. Као веродостојна исправа сматрао би се обједињен рачун на име послодавца, који би специфицирао све појединачне купљене месечне претплатне карте, уз пропратни списак запослених који користе јавни превоз за долазак и одлазак са рада (име и презиме запосленог, број месечне претплатне карте).

- **У случају коришћења такси превоза:** Коришћење компанијских ваучера/бонова/картица за вожњу такси превозницима са којима послодавац има потписан уговор. Као веродостојна исправа сматрао би се обједињен рачун на име послодавца, који би специфицирао све појединачне износе

такси вожњи коришћених од стране запослених у току једног месеца, уз пропратни списак запослених који користе такси превоз за долазак и одлазак са рада (име и презиме запосленог, број ваучера/бона/картице за такси вожњу).

Прибављање веродостојних рачуноводствених исправа од стране запослених:

- **У случају коришћења сопственог возила:** Као веродостојна исправа сматрао(ли) би се фискални рачун(и) за купљено гориво, уз пропратну изјаву запосленог да се поменути рачун(и) односи(е) на гориво које је тај запослени купио на име трошкова сопственог превоза за долазак и одлазак са рада.

- **У случају коришћења јавног превоза:** Као веродостојна исправа сматрао(ли) би се фискални рачун(и) за купљену месечну/дневну претплатну карту(е), уз пропратну изјаву запосленог да се поменути рачун(и) односи(е) на месечну/дневну претплатну карту коју је тај запослени купио на име трошкова сопственог превоза за долазак и одлазак са рада.

- **У случају коришћења такси превоза:** Као веродостојна исправа сматрали би се такси рачуни, уз пропратну изјаву запосленог да се поменути рачуни односе на такси превоз који је тај запослени користио на име трошкова сопственог превоза за долазак и одлазак са рада.

Молимо Вас да нам потврдите да ли смо правилно извукли горенаведене закључке са састанка, како бисмо могли да нашим компанијама чланицама на основу тога дамо упутства за будуће поступање у овој области.

За све додатне консултације и одговор на ову молбу молимо Вас да контактирате Милицу Самарџић, менаџера за регулаторне послове и едукацију, путем мејла samardzic@amcham.rs или телефона 063/344-160.

Срдачан поздрав,

Вера Николић Димић
Извршна директорка
AmCham Србија

Актуелно: Тумачење Пореске управе Републике Србије у вези са контролом испуњености услова за признавање исплате трошкова запослених за долазак и одлазак са рада

Пореска управа Републике Србије одговорила је Привредној комори Србије на захтев за тумачење у вези са контролом испуњености услова за признавање исплате трошкова запослених за долазак и одлазак са рада, имајући у виду Мишљење Министарства финансија бр. 011-00-12/2019-4 од 1. фебруара 2019. године, које се тиче куповине месечних карата за превоз.

У одговору Пореске управе Републике Србије каже се да је „чланом 18. став 1. тачка 1) Закона о порезу на доходак грађана прописано да се не плаћа порез на зараде на примања запосленог од послодавца по основу накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада – до висине цене месечне превозне карте у јавном саобраћају, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до 3.914,00 динара месечно (неопорезив износ трошкова превоза за долазак и одлазак са рада који је у примени у периоду од 1. 2. 2019. до 31. 1. 2020. године).”

„Сагласно Мишљењу Министарства финансија број 011-00-12/2019-04 од 1. 2. 2019. године, послодавци – порески обвезници дужни су да за исплате извршене запосленима на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада поседују веродостојне рачуноводствене исправе, и то: рачун за куповину месечне претплатне карте, дневне карте или карте за једну возњу у јавном превозу, рачун за гориво у случају коришћења

сопственог возила и сл., на основу којих у контроли доказују да предметне исплате заиста представљају накнаду трошкова запослених за долазак и одлазак са рада” – каже се у одговору Пореске управе Републике Србије.

Пореска управа наводи да је послодавац обавезан да „својим општим актом, колективним уговором или правилником о раду, као и уговором о раду, ближе уређује права запосленог на исплату трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, као што су висина накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, узимајући у обзир удаљеност места становања запосленог од места рада, на који начин ће запосленима бити надокнађени трошкови превоза, на пример: куповином месечне претплатне карте у јавном саобраћају или исплатом новчаног износа у висини месечне претплатне карте у јавном саобраћају итд., при чему је неопходно да послодавац за исплаћене трошкове превоза запосленима поседује доказе да исти заиста представљају накнаду трошкова запослених за долазак и одлазак са рада, као што су: рачуни за куповину месечних претплатних карата, дневних карата или карата за једну возњу у јавном превозу, фискални исечци и рачуни за гориво на име примаоца накнаде, у случају коришћења сопственог возила.”

Извор: eKarija.com

Пословање мењачница

Мењачки послови су послови који могу да се обављају у складу са девизним прописима, а односе се на откуп и продају стране ефективе и чекова који гласе на страну валуту. Мењачким пословима, осим банака, могу да се баве и овлашћени мењачи. Њихов рад је детаљно прописан, односно технологија њиховог пословања строго је уређена. Овлашћени мењачи у раду користе софтвер који генерише обрасце и извештаје који су основа за исказивање мењачког посла у пословним књигама. Осим тога, мењачнице обављају и друге делатности, као што је пружање платних услуга, продаја електронских допуна за јавни превоз и мобилне телефоне, продаја инстант лутрије – срећки. У чланку су приказани поступци рачуноводственог евидентирања у складу са Законом о рачуноводству.

Увод

Особе које раде у рачуноводству овлашћеног мењача или у агенцијама којима је овлашћени мењач поверио вођење пословних књига у складу са Законом о рачуноводству треба детаљно да познају услове и начин обављања делатности мењача. То је неопходан предуслов да се добро организује рачуноводствени процес. Рачуновођа који познаје процес и начин пословања овлашћеног мењача неће бити у могућности да на одговарајући начин постави систем праћења пословних догађаја, што последично доводи до погрешног исказивања података.

Законски оквир за обављање делатности овлашћеног мењача

Мењачки послови су послови куповине од физичких лица и продаје тим лицима ефективног страног новца (даље: ефектива) и чекова који гласе на страну валуту (даље: чекови), у складу с прописима.

Мењачке послове могу да обављају: банке, резидент привредни субјект који мењачке послове обавља на основу посебног закона којим се уређује његова делатност (јавни поштански оператор) и резиденти – правна лица и предузетници који имају овлашћење за обављање мењачких послова.

С обзиром на то да је предмет истраживања у овом чланку делатност овлашћених мењача, коришћење израза „мењачница” или „мењач” у наставку односи се на њега.

Овлашћење за обављање мењачких послова издаје Народна банка Србије.

У складу са Уредбом о класификацији делатности („Сл. гласник РС”, бр. 54/2010) услуге мењачница спадају у сектор К – Финансијске делатности и делатности осигурања, под шифру 66.12 – Брокерски послови с хартијама од вредности и берзанском робом.

Мењачке послове могу да обављају правна лица и предузетници који су регистровани за те послове, а пословне књиге за мењачке послове воде на начин прописан за вођење пословних књига за правна лица и предузетнике, и то:

- ако мењачке послове обавља правно лице које је основано као привредно друштво, односно предузетник, пословне књиге води по Контном оквиру за привредна друштва, задруге и друга правна лица;
- ако мењачке послове обавља банка или друга финансијска организација, књиговодство за ове послове води се по Контном оквиру за банке и друге финансијске организације.

Мењачнице које су регистроване као предузетници не могу да буду паушалци, што је прописано чланом 40. став 2. тачка 2) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, број 24/2001... 113/2017).

без тог права, извршен на територији Републике Србије и у иностранству, односно за укупан промет, од 1. јануара текуће године до истека пореског периода за који се подноси пореска пријава.

У промет који се исказује у формули не урачунава се промет опреме и објекта за вршење делатности нити промет добара и услуга из члана 6. Закона о порезу на додату вредност:

- пренос целокупне или дела имовине,
- замена добара у гарантном року,
- бесплатно давање пословних узорака,
- давање рекламног материјала и других поклона мање вредности, ако се дају повремено различитим лицима.

Након тога, потребно је утврдити износ ПДВ-а који представља разлику између:

- укупног износа претходног пореза (који чини збир износа ПДВ-а обрачунатог за промет добара и услуга који је извршио претходни учесник у промету, укључујући и ПДВ обрачунат по основу аванса, ПДВ надокнаде плаћене пољопривреднику и ПДВ плаћен при увозу добара у пореском периоду) и
- збира износа који обвезник нема право да одбије као претходни порез у смислу члана 29. став 1. Закона о ПДВ-у (набавка путничких аутомобила и са тим повезане набавке, издаци за репрезентацију и издаци за исхрану и превоз запослених) и износа за који је, поделом према економској припадности, опредељено да не може да се одбије као претходни порез.

$$\text{Износ сразмерног одбитка} = \left\{ \begin{array}{l} \text{Износ укупног претходног пореза} \\ - \left[\begin{array}{l} \text{Износ претходног пореза из члана 30. став 1.} \\ + \text{Износ претходног пореза из члана 29. став 1.} \end{array} \right] \end{array} \right\} \times \text{Проценат сразмерног одбитка}$$

Пример: Обрачун износа сразмерног пореског одбитка

Мењачница „Дел и Родни д. о. о.“, осим обаваљања мењачких послова и пружања платних услуга, врши и услуге посредовања у продаји електронских допуна за јавни превоз, електронских допуна мобилних оператера и продају „Греб-греб“ срећки.

У месецу јуну 2019. године настали су следећи пословни догађаји:

1. Примљен је рачун добављача за материјал за одржавање и чишћење просторија:

Материјал за одржавање и чишћење	20.000
ПДВ (20%)	4.000
Укупно	24.000

2. Евидентиран је рачун са пумпе за гориво за путнички аутомобил:

Гориво за путнички аутомобил	30.000
ПДВ	6.000
Укупно	36.000

ПДВ на купљено гориво за путнички аутомобил не признаје се као претходни ПДВ у складу са чланом 29. став 1. тачка 1) Закона о порезу на додату вредност.

3. Примљен је рачун за закуп пословног простора:

Закупнина	150.000
ПДВ	30.000
Укупно	120.000

4. Дел и Родни су од мобилног оператера примили обрачун провизије за продате електронске допуне у јуну 2019. године:

Вредност допуна са ПДВ-ом	900.000
ПДВ садржан у вредности допуна	150.000
Вредност допуна без ПДВ-а	750.000
Провизија мењачнице „Дел и Родни“	37.500
ПДВ на провизију	7.500
Укупно провизија са ПДВ-ом	45.000
Износ за уплату мобилном оператеру	855.000

Спецификација претходног пореза:

Опис	Износ
Укупан износ претходног пореза у јуну 2019.	40.000
Претходни ПДВ који према економској припадности може да се одбије од дугованог ПДВ-а	0
Претходни ПДВ који према економској припадности не може да се одбије од дугованог ПДВ-а (по члану 29. Закона о порезу на додату вредност)	6.000
Претходни порез који у периоду не може да се подели према економској припадности	34.000

Проценат сразмерног одбитка износи 59,55%.
Износ сразмерног пореског одбитка $(40.000 - (0 + 6.000)) \times 59,55\% = 20.247$ динара.

Рачуноводство производње

Друштва која се баве производњом специфична су по начину праћења трошкова и исказивању промене вредности залиха недовршене производње, полу-производа и готових производа у Билансу успеха. Да би могла да удовоље свим захтевима рачуноводствених стандарда и потреба извештавања, производна друштва морају да прилагоде свој рачуноводствени систем како би ажурно обухватио све настале пословне промене. У овом чланку обрађена је организација рачуноводства производње, на примерима су приказане методе обрачуна трошкова залиха сировина и материјала, праћење трошкова производног процеса и књижења на контима класе 9. Такође, приказано је рачуноводствено евидентирање залиха недовршене производње и готових производа по стварним и планским трошковима, на примеру појединачне, серијске и масовне производње и на примеру услуга дораде туђих производа.

Увод

Комплексност рачуноводства значајно је већа у производним делатностима него у предузећима која не обављају такву делатност. Основа сложености лежи у чињеници да се производња прати количински и вредносно кроз све фазе: од залиха сировина и материјала које се укључују у производњу и трошкова рада и енергије, преко залиха недовршене производње, све до залиха готових производа. То значи да трошкови предузећа морају да се раздвајају на оне који се укључују у трошкове производње и оне који су „непроизводни”, односно који ће остати изван евиденције везаних за производњу.

Комплексности рачуноводственог праћења производње доприносе и саме карактеристике трошкова производње. Тако се у производњи јављају трошкови директног материјала и директног рада, које је релативно једноставно пратити, али и трошкови индиректног материјала и индиректног рада, који се у производњу укључују по одређеном кључу. По истом кључу или неким другим критеријима у производњу треба укључити и све остале трошкове које, према одредбама рачуноводствених стандарда, треба укључити у производњу.

Осим тога, неки производни процеси обухватају различите врсте производа, па се јавља

потреба да се трошкови прецизно алоцирају на сваку од врста производа, што праћење чини још комплекснијим. Због тога праћење производње укључује алоцирање трошкова и по местима трошкова, али и по самом производу као носиоцу трошкова.

У пракси се трошкови производње прате према радном налогу, где се за сваки производ формира посебан радни налог према ком се том производу директно приписују одређени трошкови, па се тако утврђује коначна цена коштања за тај производ. За мање комплексну групу производа може да се примењује процесно рачуноводство у ком се производња не прати по поједином производу, већ се укупни трошкови који се односе на производњу у одређеном периоду деле са бројем произведених производа како би добили коначну цену коштања по јединици производа. Нису ретки ни случајеви када се за праћење производње истовремено користе оба модела.

Рачуноводствено поступање приликом праћења производње уређује МРС 2 – Залихе, односно одељак 13 МСФИ за МСП или чланови 18. и 19. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 118/2013 и 95/2014).

Директни рад				
Датум	Опис	Сати рада	Сатница	Износ
16. 5. 2019	рад радника	8	600	4.800
17. 5. 2019	рад радника	8	600	4.800
18. 5. 2019	рад радника	8	600	4.800
Укупно				14.400
Општи трошкови производње				
Мјесец	Кључ/основица	% ОТП-а	Износ	
мај 2019.	зараде	73%	10.512	
Укупно				10.512
ТРОШАК ПРОИЗВОДНЕ УСЛУГЕ				40.912
ЈЕДИНИЧНИ ТРОШАК УСЛУГЕ				4.091

3. Дана 18. маја довршена је обрада фотеља које се враћају власнику. Испоставља се рачун за услугу дораде у износу од 76.800,00 динара (вредност 64.000 динара + 20 % ПДВ-а 12.800,00 динара).

4. Затвара се радни налог и књижи завршетак услуга те затварање ванбилансне евиденције.

Књижење у финансијском књиговодству:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	883	Материјал и роба примљени на обраду и дораду	170.000	
	893	Обавезе за материјал и робу примљену на обраду и дораду		170.000
- за примљене фотјеље на дораду				
3.	204	Купци у земљи	76.800	
	470	Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по општој стопи		12.800
	614	Приходи од продаје производа и услуга		64.000
- за фактурисање обављених услуга				
4.	893	Обавезе за материјал и робу примљену на обраду и дораду	170.000	
	883	Материјал и роба примљени на обраду и дораду		170.000
- за повраћај дорађених фотјеља				

Књижење у погонском књиговодству:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
2.	952	Вршење производних услуга	40.912	
	9020	Рачун за преузимање трошкова материјала		16.000
	9021	Рачун за преузимање трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода		14.400
	9022	Рачун за преузимање општих трошкова производње		10.512
- за преузеће трошкове по радном налогу број Х-Ф/2019				
2а	980	Трошкови продатих производа и услуга	40.912	
	952	Вршење производних услуга		40.912
- за обрачун услуге извршене кућу Цо фотјеља				

Начин рачуноводственог евидентирања услуга дораде једнак је праћењу појединачне производње по наруџби јер се такође испоставља радни налог. Приликом одређивања цене услуге дораде важно је да се на радном налогу евидентирају сви трошкови који су настали у вези с тим послом.

ПС

**ЈЕСТЕ ЛИ СЕ ВЕЋ ПРЕТПЛАТИЛИ НА
ЧАСОПИС ПОСЛОВНИ САВЕТНИК
ЗА СЛЕДЕЋУ ГОДИНУ?**

011/ 2836-820
011/2836-821
011/2836-822
office@ingpro.rs

Питања претплатника на теме из рачуноводства

Прекид обављања делатности предузетника и права и обавезе за време трајања прекида

Питање: Предузетник жели привремено да затвори радњу. Које су његове обавезе у периоду прекида и шта је потребно да уради са фискалном касом?

Одговор:

Оно што неки предузетници и даље називају мировањем радње или привременим затварањем радње, у Закону о привредним друштвима уређено је чланом 90. и назива се прекид обављања делатности. Овим чланом Закона утврђена је обавеза предузетника да о периоду прекида обављања делатности истакне обавештење на месту у коме обавља делатност. Прекид обављања делатности региструје се у складу са законом о регистрацији и не може да се утврђује ретроактивно.

У регистрационој пријави није могуће навести да се са прекидом обављања делатности отпочело пре подношења саме пријаве, али је могуће навести неки датум у будућности од којег ће бити прекинута делатност.

О (привременом) прекиду обављања делатности предузетник доноси одлуку, а прекид се затим региструје у Агенцији за привредне регистре, па је доношење ове одлуке први, а регистрација у АПР-у други корак уколико предузетник жели да прекине обављање делатности. Законом није прописана форма одлуке о прекиду обављања делатности, нити се оваква одлука прилаже уз регистрациону пријаву.

Прекид обављања делатности није законом временски ограничен и може да траје онолико колико предузетник одреди. У самој регистрационој пријави прекида обављања делатности остављена је могућност да се наведе или тачан датум до којег се делатност неће обављати или неодређено време – све док предузетник не поднесе нову пријаву о наставку рада или о евентуалном трајном престанку обављања делатности, односно о брисању из евиденције.

Током трајања периода престанка обављања делатности предузетник не може да обавља делатност, а не може ни да спроводи пословне активности – да пружа услуге и испоручује добра, али је у могућности да прима уплате за раније пружене услуге и испоручену робу уколико му је текући рачун активан. Предузетник није у обавези да угаси рачун у банци током периода престанка обављања делатности, али је у обавези да о насталој промени обавести све банке у којима има рачуне тако што ће им доставити решење АПР-а којим се констатује прекид обављања делатности.

Према члану 50. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, предузетнику који прекине обављање делатности у складу са законом, обавезе плаћања доприноса мирују у периоду у којем не обавља делатност. Предузетник може да настави плаћање доприноса и у периоду у којем не обавља делатност. Уколико предузетник одлучи да искористи могућност из члана 50. и не врши плаћање доприноса, период мировања неће се евидентирати у укупан радни стаж, а предузетник у овом периоду неће имати здравствено осигурање.

Према члану 94. Закона о порезу на доходак грађана, предузетник који у току године престане, односно прекине обављање самосталне делатности, дужан је да поднесе пореску пријаву за утврђивање пореза у року од 30 дана од дана прекида обављања делатности.

Предузетник који води пословне књиге дужан је да у овој пореској пријави искаже и износ обрачунатог и плаћеног пореза у пореском периоду до дана прекида, односно престанка обављања самосталне делатности, као и да уз пореску пријаву поднесе и порески биланс.

У случају да предузетник поседује фискалну касу, потребно је спровести дефискализацију.

У вези са тим дајемо мишљење Министарства финансија бр. 430-00-00116/2007-04 од 16. 7. 2007. године:

мирују међусобне новчане обавезе на овај начин уколико су **њихови рачуни у тренутку плаћања блокирани** ради извршења принудне наплате, осим ако друкчије није утврђено законом којим се уређује порески поступак.

Дакле, ако је рачун једног од учесника у потенцијалној компензацији блокиран, он не може да измири своје обавезе једностраном изјавом о компензацији.

Рок за исплату распоређене добити друштва с ограниченом одговорношћу

Питање: Да ли добит распоређену за исплату власницима морамо да исплатимо до краја календарске године?

Одговор:

У погледу исплате добити члановима друштва са ограниченом одговорношћу (даље: д. о. о.), Закон о привредним друштвима („Сл. гласник РС”, бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015 и 44/2018 – даље: Закон) у члану 183. упућује на норме којима се уређује исплата дивиденди акционарима у акционарском друштву.

Конкретно, када је реч о сходној примени норми које важе за исплату дивиденди и међу-дивиденди у акционарским друштвима, рок за исплату дивиденди који се помиње у члану 271.

Закон и важи за акционарска друштва, мора да важи и за друштва с ограниченом одговорношћу. Закон користи израз „сходна примена” због тога што није све идентично, али пре свега у категоријалном смислу, јер се у д. о. о. исплаћује добит, а у акционарском друштву дивиденде.

У члану 271. Закона прописано је следеће:

Плаћање дивиденде акционарима може се одобрићти одлуком о расподели добити усвојеној на редовној седници скупишћине, којом се одређује и износ дивиденде и рок за исплаћу дивиденде (одлука о исплаћу дивиденде), који не може бићти дужи од шесћ месеци од дана доношења одлуке о исплаћу дивиденде.

После доношења **одлуке о исплаћу дивиденде** акционар коме треба да буде исплаћена дивиденда **исплату је повериоца друштва** за износ **те дивиденде**.

Значи, ако д. о. о. одлуком расподелу добит за исплату члановима друштва, друштво мора да реализује исплату у року од 6 месеци од дана доношења одлуке. Ни Законом, као ни прописима из области рачуноводства, није прописан рок у којем је друштво дужно да изврши расподелу резултата, што значи да добитак може да остане нераспоређен, а исто тако друштво може да расподелу део добитка, а остатак да остане нераспоређен.

ПС

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси налази се на интернет страници www.legeartis.rs, ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци се могу чувати у **PDF** формату, а могу и да се штампају и копирају.

Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња и др.

За исплаћу и групе информације ишћите нам на: office@ingpro.rs или нас изовићте на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Финансијски лизинг као облик стицања нефинансијске имовине код правних лица која примењују Контни план за буџетски систем

Кључна предност финансијског лизинга у односу на друге видове финансирања проистиче из чињенице да је давалац лизинга формалноправни власник предмета лизинга током трајања уговора о лизингу, што му омогућује предузимање већег ризика у смислу кредитне способности потенцијалног клијента. Процедура одобрења финансирања у случају финансијског лизинга најчешће је краћа у односу на традиционалне видове финансирања. Додатну предност финансијског лизинга представљају повољнији услови које прималац лизинга добија на основу сарадње са испоручиоцем предмета лизинга и промета који испоручилац остварује преко њега. Поред тога, давалац и прималац лизинга могу да, у склопу овог аранжмана, уговоре и услуге одржавања, сервисирања, замене делова, техничко-технолошког унапређења, обучавања особља примаоца лизинга за коришћење предмета лизинга и сл.

Увод

У разматрању проблематике стицања нефинансијске имовине путем финансијског лизинга код правних лица која примењују Контни план за буџетски систем неопходно је имати у виду законске прописе који регулишу ову материју:

- Закон о финансијском лизингу („Сл. гласник РС”, бр. 55/2003, 61/2005, 31/2011 и 99/2011 – др. закони),
- Закон о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/2009... 31/2019),
- Закон о буџету Републике Србије за годину за коју се доноси,
- одлуке о буџету локалних органа управе за годину за коју се доноси,
- финансијски планови директних и индиректних корисника буџетских средстава за годину за коју се доноси,
- финансијски планови корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање за годину за коју се доноси.

Уговор о финансијском лизингу закључује се, сходно члану 6. Закона о финансијском лизингу, између даваоца лизинга и примаоца лизинга, којим се давалац лизинга обавезује да на примаоца лизинга пренесе овлашћење држања и коришћења предмета лизинга на одређено време, у коме прималац лизинга ужива све користи и сноси све ризике у вези са власништвом, а прималац лизинга се обавезује да му за то плаћа уговорену накнаду у уговореним роковима.

Уговор о лизингу обавезно садржи набавну вредност предмета лизинга, укупан износ лизинг накнаде коју плаћа прималац лизинга, износ јединичних рата лизинг накнаде и њихову структуру, њихов број и време плаћања, рок на који је уговор закључен, месец, рок, начин и услове испоруке предмета лизинга, начин и услове преноса својине над предметом лизинга, односно начин и услове продужења рока трајања уговора.

Народна банка Србије може прописати и групе елемената уговора о лизингу, као и начин исказивања елемената тог уговора.

Из табеларног прегледа „Б) Структура обавеза после преузимања опреме” видљиво је да је кредитирани део (без камата) 12.000,00 евра, односно 1.416.000,00 динара рачунато по средњем курсу на дан 1. 7. 2019. године (1 ЕУР = 118,00 РСД). Камате на ову главницу износе 463,20 евра или 54.657,60 динара. Ова пословна промена за главницу (камате се не књиже приликом задужења, већ приликом отплате) исказана је под ставом 15) књижења, где је за кредитирани део задужен субаналитички konto 131312 – Обрачунати неплаћени издаци – у износу од 1.470.657,60 динара, што је једнако исказаној обавези према даваоцу лизинга на субаналитичком конту 211912 – Дугорочне обавезе за финансијске лизинге за опрему.

Међутим, када почне да се врши отплата отплатних рата, због различитих вредности средњег курса на дан отплате укупна вредност отплаћеног зајма (без камата) може да буде већа или мања од вредности исказане обавезе по зајму од 1.470.657,60 динара. Имајући у виду ту чињеницу, мишљења смо да је најцелисходније вршити sukcesивно смањење обавезе исказане на субаналитичком конту 211912 – Дугорочне обавезе за финансијске лизинге за опрему и стања на субаналитичком конту (211912/121112-2) у висини отплаћених отплатних рата. Ту могу да се појаве две ситуације: прва, да ће, посматрајући кумулативно, отплаћени део бити већи од 1.470.657,60 динара, а друга, да отплаћени износ може да буде мањи (што је редак случај) од 1.470.657,60 динара, колико је исказана обавеза према даваоцу лизинга на конту 211912.

У наведеним случајевима требало би поступити на следећи начин:

Први случај: Обавеза за отплату кредита је 1.470.657,60 динара, а отплаћени део је рецимо 1.500.657,00 динара. Приликом отплате отплатних рата поступало би се тако да би прво књижење било такво да се sukcesивно до износа отплатних рата од 1.470.657,60 динара задужује субаналитички konto 211912 – Дугорочне обавезе за финансијске лизинге за опрему, док се за разлику од 30.000,00 динара (1.500.657,00 - 1.470.657,60) задужује субаналитички konto 444111 – Негативне курсне разлике, а одобрава субаналитички konto 121112 – Текући рачуни – у износу од 1.500.657,00 динара. Што се тиче отплате камата, оне се отплаћују по важећем курсу на дан отплате и књиже (441511/121112). Други став за књижење био би да се sukcesивно током отплате отплатних

рата задуживао субаналитички konto 512141 – Лизинг опреме за саобраћај – укупно до износа од 1.470.657,60 динара, док би се истовремено одобравао до поменутог износа субаналитички konto 131312 – Обрачунати неплаћени издаци.

Други случај: Обавеза за отплату кредита је 1.470.657,60 динара, а отплаћени део је рецимо 1.450.000,00 динара. Приликом отплате отплатних рата поступало би се тако да се sukcesивно до износа колико износе отплатне рате – 1.450.000,00 динара задужује субаналитички konto 211912 – Дугорочне обавезе за финансијске лизинге за опрему, а одобрава субаналитички konto 131212 – Обрачунати неплаћени издаци. Другим ставом за књижење за износ од 20.057,60 динара (1.470.657,60 - 1.450.000,00) било би извршено међусобно затварање субаналитичких conta 211912/131312, за колико су остала отворена салда након завршетка отплате свих отплатних рата. Дакле, обавеза за отплату отплатних рата у овом случају је мања за 20.057,60 динара у односу на исказану обавезу која је евидентирана према даваоцу лизинга.

Закључак

Када би се вршила одређена поређења правних лица из јавног и приватног сектора, могло би да се констатује да су правна лица из приватног сектора у повољнијем положају од правних лица у јавном сектору када је реч о доношењу одлуке у вези са набавком основних средстава путем лизинга. То је искључиво ствар њихове одлуке и не морају да траже никакве сагласности или да испуњавају одређене критеријуме, као што је то у случају корисника јавних средстава. Дакле, правна лица у јавном сектору везана су за придржавање прописа из области јавних набавки, Закона о буџетском систему и прописа који проистичу из тог закона. Међутим, оно што би требало да буде заједничко за сва правна лица из оба сектора јесте да приликом доношења одлуке о набавци основних средстава (опреме) путем финансијског лизинга имају у виду одређене предности таквог вида набавке.

ПС

Одговарамо на питања претплатника!
Поставите нам питање
путем обрасца на страници
poslovnisavetnik.net

Припрема буџета локалне власти

Законом о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – исправка, 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16, 113/17 и 95/18) уређује се планирање, припрема, доношење и извршење буџета локалне власти. Поступак припреме и доношења буџета извршава се према буџетском календару буџета локалне власти, који је утврђен у члану 31. став 1. тачка 2) Закона о буџетском систему, и то:

- 1. август – локални орган управе надлежан за финансије доставља Упутство за припрему Нацрта буџета локалне власти;
- 1. септембар – директни корисници средстава буџета локалне власти достављају Предлог финансијског плана локалном органу управе надлежном за финансије за буџетску и наредне две фискалне године, који садржи Извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће године.

Увод

Поступак припреме и доношење буџета извршава се према буџетском календару.

Буџет се састоји из општег дела, посебног дела и образложења.

Општи део буџета обухвата: 1) рачун прихода и расхода и нето набавку нефинансијске имовине (разлика продаје и набавке нефинансијске имовине); буџетски суфицит односно дефицит; 2) укупни фискални суфицит, односно укупни фискални дефицит; 3) рачун финансирања, односно предлог за коришћење суфицита, а у случају дефицита – изворе за његово финансирање исказане и квантификоване појединачно по врстама извора; 4) преглед очекиваних средстава из финансијске помоћи Европске уније; 5) процену неопходних финансијских средстава за финансирање учешћа Републике Србије у спровођењу финансијске помоћи Европске уније; 6) процену укупног новог задужења, односно раздужења Републике Србије у току буџетске године; 7) процену укупног износа нових гаранција Републике Србије током буџетске године; 8) преглед планираних капиталних издатака буџетских корисника за текућу и наредне две буџетске године; 9) сталну и текућу буџетску резерву.

Посебан део буџета исказује финансијске планове директних корисника буџетских средстава

према принципу поделе власти на законодавну, извршну и судску. Финансијски планови укључују расходе и издатке директног корисника буџетских средстава, у складу са економском, функционалном, програмском и класификацијом према изворима финансирања.

Образложење буџета садржи:

1. образложење општег дела буџета и
2. програмске информације.

Програмске информације садрже описе програма, програмских активности и пројеката корисника буџетских средстава, циљеве који се желе постићи у средњорочном периоду спровођењем програма, програмских активности и пројеката, као и показатеље учинка за праћење постизања наведених циљева. Неки од дефинисаних циљева, односно показатеља учинка програма, програмске активности или пројекта представљају родно одговорне циљеве, односно родне показатеље којима се приказују и прате планирани доприноси програма, програмске активности или пројекта остваривању родне равноправности.

Припрема буџета

Буџет се припрема на основу система јединствене буџетске класификације.

Буџетска класификација обухвата економску класификацију прихода и примања, економску

5. Општинско веће је на седници одржаној 10. 12. утврдило Предлог одлуке о буџету општине за наредну буџетску годину, па је исти упутило Скупштини општине на разматрање и усвајање.

Одредбама члана 42. став 6. Закона о буџетском систему прописано је да надлежни извршни орган локалне власти Предлог одлуке о буџету доставља Скупштини локалне власти у року утврђеном буџетским календаром.

Одредбама члана 31. став 1. тачка 2) подт. (4) истог закона прописано да је 1. новембар рок у коме надлежни извршни орган локалне власти доставља Предлог одлуке о буџету Скупштини локалне власти.

С обзиром на то да је Општинско веће утврдило Предлог одлуке о буџету општине дана 10. 12, поступљено је супротно одредбама члана 42. став 6. Закона о буџетском систему, чиме је почињен прекршај из члана 103. став 1. тачка 2) Закона о буџетском систему.

6. Одељење за финансије у року од пет дана од дана доношења Одлуке о буџету израдило је Финансијски план расхода и издатака, односно планирало је готовински ток буџета у складу са

приходима и примањима планираним у Одлуци о буџету.

План расхода и издатака израђен је на основу извршења из претходне године и пренетих обавеза из ранијег периода, па се средства троше у складу са овим плановима. Такође, Финансијски план трошења средстава усклађен је у року од пет дана са првим ребалансом.

Увидом у Финансијски план у којем је дат табеларни преглед планираних расхода и издатака утврђено је да исти није урађен у складу са одредбама члана 51. став 2. Закона о буџетском систему, којима је прописано да План извршења буџета представља преглед планираних прихода и примања корисника буџетских средстава према извору финансирања, као и преглед планираних расхода и издатака.

Такође, није дат на увид доказ да је Одељење за финансије, у циљу планирања ликвидности, односно готовинског тока буџета, прописало методологију и рокове за припрему планова за извршење буџета директног корисника буџетских средстава општине.

На овај начин почињен је прекршај из члана 103. став 1. тачка 4) Закона о буџетском систему.

ПС

Весна Јовичић, овлашћени интерни ревизор

Новине о стручном усавршавању овлашћених интерних ревизора у јавном сектору

Правилник о стручном усавршавању овлашћених интерних ревизора у јавном сектору усвојен је 8. марта 2019. године и објављен у „Службеном гласнику РС” број 15/2019, а примењује се од 1. јануара 2020. године, осим одредбе члана 10. став 3, која ће се примењивати почев од 1. марта 2020. године.

Увод

Правилником о стручном усавршавању овлашћених интерних ревизора у јавном сектору (даље: Правилник) прописују се подручја и облици стручног усавршавања овлашћених интерних

ревизора у јавном сектору и критеријуми за признавање стручног усавршавања.

Стручно усавршавање остварује се у следећим подручјима:

- 1) интерна ревизија;
- 2) интерна контрола;

Контрола прихода од новчаних казни изречених у прекршајном поступку

У овом тексту биће дат осврт на контролу прихода од новчаних казни изречених у прекршајном поступку, као и на неправилности које се у вези са тим јављају у пракси.

Увод

Одредбама члана 25. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр., 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16, 113/17, 95/2018 и 31/2019) прописано је да за финансирање надлежности јединице локалне самоуправе буџету јединице локалне самоуправе припадају јавни приходи и примања, и то: порези у делу утврђеном законом, таксе, накнаде у складу са законом, самодопринос, донације и трансфери, финансијска помоћ Европске уније, приходи настали употребом јавних средстава и примања.

Приходи настали употребом јавних средстава су:

- (1) приходи од камата;
- (2) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у својини Републике Србије, које користи јединица локалне самоуправе, односно органи, организације и службе јединице локалне самоуправе и индиректни корисници њеног буџета;
- (3) приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у својини јединице локалне самоуправе, у складу са Законом;
- (4) приходи настали продајом услуга корисника средстава буџета јединице локалне самоуправе чије је пружање уговорено са физичким и правним лицима на основу њихове слободне воље;
- (5) приходи од новчаних казни изречених у прекршајном поступку за прекршаје прописане актом скупштине јединице локалне самоуправе и одузета имовинска корист у том поступку;

(6) приходи од концесионе накнаде у складу са Законом.

Законом о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 62/06, 47/11, 93/12, 99/13, 125/14, 95/15, 83/16, 91/16, 104/16 и 96/17) прописано је да се средства буџета јединице локалне самоуправе обезбеђују из изворних и уступљених прихода, трансфера, примања по основу задужеживања и других прихода и примања утврђених Законом. Јединици локалне самоуправе са нивоа Републике припадају уступљени приходи и трансфери. Република уступа јединици локалне самоуправе приходе од накнада остварених на територији јединице локалне самоуправе у складу са Законом.

Приходе од новчаних казни за саобраћајне прекршаје јединица локалне самоуправе остварује на основу одредаба Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Сл. гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 55/14, 33/13 – УС РС, 96/15 – други закон и 2/16 – УС РС), којима је прописано да јединица локалне самоуправе у оквиру својих права и дужности обезбеђује средства за финансирање безбедности саобраћаја. Извори средстава за унапређење безбедности саобраћаја су:

- буџет јединице локалне самоуправе,
- наплаћене новчане казне за прекршаје и привредне преступе предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима,
- поклони или прилози покровитеља дати јединици локалне самоуправе,
- остали приходи.

Средства од новчаних казни у висини од 70% припадају буџету Републике, а у висини од 30% буџету јединице локалне самоуправе на чијој је

дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Префактурисање трошкова са аспекта Закона о порезу на додату вредност

Наплата одређених новчаних износа, утврђених у висини стварно насталих трошкова, представља тзв. префактурисање трошкова. За дефинисање пореског третмана префактурисаног трошка кључно је да ли између два субјекта (лица које врши префактурисање и лица којем се врши префактурисање) постоји промет добара и услуга, који је суштина за префактурисање износа.

Увод

У пракси су различите ситуације када долази до префактурисања трошкова, а са аспекта Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17 и 30/18 – даље: Закон о ПДВ-у) дефинисана су одређена правила која даље опредељују порески третман предметних трошкова.

С тим у вези, са аспекта Закона о ПДВ-у, суштински је важно разликовати две ситуације када је у питању префактурисање трошкова:

1. префактурисање које се врши по основу одређеног извршеног промета добара и услуга између обвезника;
2. префактурисање трошкова као засебна трансакција, која није повезана са конкретним прометом добара и услуга.

Такође, врло битно је да се схвати да поступак префактурисања трошкова не представља промет добара и услуга са аспекта Закона о ПДВ-у.

Пример: Порески третман новчаних средства која купац потражује од куподавца – страног правног лица на име покрића трошкова инсталирања и оспособљавања производних машина узетих у закуп

У случају када обвезник ПДВ-а – купац од страног правног лица узме у закуп две производне машине, за које, сходно уговору закљученом

између ова два лица, трошкове инсталирања и оспособљавања машина за производњу сноси страно правно лице – куподавац, на новчана средства која купац потражује од куподавца – страног правног лица на име покрића трошкова инсталирања и оспособљавања машина за производњу не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ-а, с обзиром на то да ова новчана средства не представљају накнаду за промет добара или услуга који врши поменути обвезник ПДВ-а. За предметна новчана потраживања обвезник ПДВ-а – купац не издаје рачун нити други документ који служи као рачун у смислу члана 42. Закона о ПДВ-у.

Предмет опорезивања ПДВ-ом представљају испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици Србији уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику Србију. Промет добара је, у смислу Закона о ПДВ-у, пренос права располагања на телесним стварима (даље: добра) лицу које тим добрима може да располаже као власник. У промет услуга, у смислу Закона о ПДВ-у, спадају сви послови и радње у оквиру обављања делатности који не спадају у промет добара. С тим у вези, ако нема промета у складу са Законом о ПДВ-у, нема ни предмета опорезивања ПДВ-ом, чак иако постоји новчано плаћање. Према томе, плаћање новчаних износа када између обвезника нема промета као базе за префактурисање трошкова треба посматрати као финансијску трансакцију која није предмет опорезивања ПДВ-ом.

услуге користи или ће их користити за промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза, тј. за промет који је опорезив ПДВ, промет за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза или за промет који се сматра извршеним у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици Србији. С тим у вези, ако рачун за промет електричне енергије илаци на једног обвезника ПДВ, а електричну енергију користи група обвезник ПДВ, у том случају ПДВ обрачуна и исказан у рачуну за промет електричне енергије не може да искаже као претходни порез ни обвезник ПДВ на кога илаци рачун, **из разлога што електричну енергију не користи за обављање своје делатности у оквиру које врши промет са правом на одбитак претходног пореза, ни обвезник ПДВ – који фактички користи електричну енергију, из разлога што рачун обвезника ПДВ – претходног учесника у промету (испорукиоца електричне енергије) не илаци на овог обвезника ПДВ.**

У пракси је честа ситуација која је наведена у претходном примеру, а то је да рачуни за електричну енергију гласе на једно лице, које не користи електричну енергију, као и да је фактички корисник електричне енергије друго лице, које и плаћа предметне рачуне. Међутим, у оваквој ситуацији ниједно од ова два лица нема право на одбитак претходног пореза јер ниједно не испуњава све услове прописане чланом 28. Закона о ПДВ-у.

Такође, са аспекта Закона о ПДВ-у, обвезник ПДВ-а на кога гласи рачун има право на одбитак, независно од тога ко плаћа рачун, уколико су испуњени остали прописани услови. Обвезници ПДВ-а на које не гласе рачуни немају право на одбитак.

Пример: Префактурисање трошкова електричне енергије, воде итд. између повезаних лица

Холдинг компанија са седиштем у иностранству има регистровано привредно друштво (ДОО) у Републици Србији и између холдинг компаније и привредног друштва у Републици Србији нема промета добара и услуга. Основано ДОО у Републици Србији обвезник је ПДВ-а. Рачуни за електричну енергију, воду итд. у целини гласе на ДОО и оно их непосредно плаћа добављачима, а

накнадно потражује новчани износ трошкова од своје матичне компаније у иностранству.

Добављач предметних добара испоставио је рачун који гласи на ДОО. ДОО испоставља матичној компанији у иностранству документ за плаћање предметних трошкова. У том документу ДОО наводи основ плаћања и укупан износ за плаћање без исказивања ПДВ-а, с обзиром на то да ова новчана средства не представљају накнаду за промет добара или услуга који врши овај обвезник ПДВ-а. Под претпоставком да обвезник ПДВ-а – ДОО у Републици Србији, на кога гласе рачуни за електричну енергију, воду итд., предметна добра користи да врши опорезиви промет или промет за који, у складу са чланом 24. Закона о ПДВ-у, постоји ослобођење од плаћања ПДВ-а, има право да ПДВ који је обрачуна и исказан у рачуну претходног учесника у промету одбије као претходни порез, независно од тога што ће тај рачун платити матична компанија у иностранству. За остваривање права на одбитак претходног пореза није од значаја да ли рачуне за електричну енергију, воду итд. плаћа ДОО – обвезник ПДВ-а на ког гласе рачуни или друго лице.

ПС

ING-PRO

Павле Кутлешић, LL.M., руководилац у Сектору за порески консалтинг Предузећа за ревизију и консалтинг „Deloitte”

Порез на добит по одбитку и примена уговора о избегавању двоструког опорезивања – други део

Увези са пријављивањем и плаћањем пореза по одбитку потребно је првенствено истаћи да порез по одбитку погађа исплату или еквивалентну радњу (нпр. конверзију дуга у капитал, при чему се тренутак конверзије сматра тренутком исплате припадајуће камате), као и да до тренутка исплате не може бити говора о порезу по одбитку. **Другим речима, ниједна околност – издавање/пријем фактуре, књижење расхода, обрачун ПДВ-а, пријем средстава од стране примаоца накнаде – није од пресудног значаја за постојање обавезе по основу пореза по одбитку.**

У пракси може да се појави питање који тачно тренутак у ширем поступку спровођења исплате може да се сматра тренутком исплате који доводи до опорезивања порезом по одбитку. Наведено може бити посебно значајно у ситуацијама које укључују одложено дејство исплате услед околности које не зависе од конкретног пореског обвезника – нпр. услед интерних процедура пословне банке која спроводи исплату, односно обрађује налог за исплату.

Иако ово питање није изричито уређено применљивим прописима, у пракси је заузет став да тренутак исплате треба посматрати према исказаној вољи исплатиоца да исплату спроведе, као и да би, уколико исплата изостане услед околности које не зависе од исплатиоца, ипак требало да се сматра да је она извршена уколико је исплатилац предузео све потребне и разумне мере да се исплата изврши (као што је обезбеђивање средстава и одговарајуће подношење налога за исплату банци).

Последишно, тренутак исплате биће и од значаја за утврђивање применљивих прописа, па ће бити применљиви они прописи који су на снази у тренутку када је настала пореска обавеза, што је у случају пореза по одбитку тренутак исплате.

Имајући у виду да су се прописи који уређују област пореза по одбитку у последњих неколико

година у више наврата мењали, у пракси су уочени случајеви да се правни оквир потпуно промени од тренутка када је примљена фактура и прокњижен расход до тренутка плаћања, као и да плаћање више уопште и не подлеже порезу по одбитку.

Такође, када се говори о временском важењу прописа треба истаћи да је сасвим могуће да се до тренутка плаћања промене и околности које се односе на применљив уговор о избегавању двоструког опорезивања (у даљем тексту: УИДО). Примера ради, могуће је да:

- постојећи УИДО буде стављен ван снаге, чиме је очигледно онемогућена његова примена;
- нови УИДО ступи на снагу, чиме се отвори могућност његове примене;
- дође до промене појединачних одредби постојећег УИДО-а, чиме се мења начин примене УИДО.

На пример, УИДО са Швајцарском искључује порез по одбитку на ауторске накнаде докле год Швајцарска не уведе порез по одбитку, док УИДО са Шведском искључује порез по одбитку на камате докле год ниједна држава уговорница не предвиди такав порез, након чега УИДО може да се мења.

Конечно, у погледу основице за обрачун пореза, она ће представљати бруто приход који би нерезидентно правно лице остварило односно наплатило да порез није одбијен од оствареног односно исплаћеног прихода. У пракси то значи да локални исплатиоци накнаду најчешће „брутирају” (осим у случају дивиденди), чиме порез по одбитку пада на терет исплатиоца, уместо да се „избија” из износа који би добио прималац. Услед тога ефективна стопа пореза по одбитку у Србији може да се сматра вишом од законски прописане стопе од 20%, будући да она, услед поменутог брутирања, суштински износи 25%.

Нису чести случајеви да порез по одбитку пада на терет примаоца, иако је ова могућност у домаћој вољи уговорних страна, при чему би се износ

унапред, већ се искључиво представљају у случају пореске контроле.

С друге стране, доказивање друге тачке нешто је формалније природе, па се своди на прибављање одговарајућег обрасца, тј. потврде о резидентности. Ову потврду могуће је прибавити на локално прописаном обрасцу који би био оверен у страној држави (ПОР-2) или на страном обрасцу који издаје надлежни орган стране државе.

У пракси је нешто учесталија употреба страних образаца будући да су нерезиденти и органи страних држава невољно руковали српским обрасцима. Међутим, и употреба страних образаца повезана је са одређеним условима, па стране потврде о резидентности морају:

- да буду преведене од стране овлашћеног преводиоца;
- да покривају временски период у којем је исплата извршена;
- да буду издате од одговарајућег органа.

Први услов је техничко-административне природе, али се већ у погледу другог услова долази до проблема у пракси, будући да нису све стране државе вољне да потврђују резидентство ентитета на њиховој територији унапред. Примера ради, у одређеним пореским системима може

бити немогуће добијање потврде о резидентности за текућу годину, већ ће искључиво бити могуће за претходну годину. Наведени приступ није неразуман будући да је питање (пореског) резидентства сложено и није га могуће утврдити без посматрања ширег контекста пословања једног ентитета, укључујући и временски контекст.

Трећи услов се у пракси искристалисао као битан након неколико мишљења Министарства финансија која су указивала на то да само одређени органи могу бити надлежни за издавање потврда о резидентности, а то су они органи који су наведени као надлежни у одговарајућем УИДО. Испуњавање и овог услова у пракси може бити проблематично зато што УИДО наводи орган који је надлежан за његову примену и тумачење, што не мора нужно бити исти орган који ће се бавити административним питањима, као што је издавање потврде о резидентности (нарочито у федералним и сличним децентрализованим државама).

Једном прибављена, потврда о резидентности подноси се уз пореску пријаву, осим у случају када је, услед примене УИДО, опорезивање искључено, када се не подноси ни пореска пријава ни потврда о резидентности.

ПС

Дипл. екон. Стојанка Тошић

Примена Закона о пореском поступку и пореској администрацији – пореска пријава и утврђивање чињеница

С намером да се омогући упознавање са одредбама процесних закона у претходним бројевима часописа започето је тумачење одредби Закона о пореском поступку и пореској администрацији (ЗППА). Обрађене су одредбе од 1. до 37. члана Закона и указано је на повезаност у примени са одредбама Закона о општем управном поступку (ЗУП) и Закона о инспекцијском надзору. У овом броју дато је тумачење пореске пријаве и измењене пореске пријаве.

Пореска пријава

Пореска пријава је:

- извештај послат Пореској управи по основу остварених прихода, остварених расхода, добити, имовине, промета добара и услуга;

ко странка одбије да потпише записник, као и да наведе разлоге одбијања.

Доказивање у пореском поступку

У порескоправном поступку терет доказивања је на страни која нешто доказује.

Пореска управа доказује постојање пореске обавезе.

Порески обвезник доказује чињенице које утичу на смањење или укидање пореске обавезе.

Чињенице које су од значаја за поступање у управној ствари утврђују се доказима. Доказивање почиње када орган установи које су то чињенице и које од њих су спорне. Не доказују се општепознате чињенице, као ни чињенице чије постојање закон претпоставља. **Дозвољено је доказивати да чињенице не постоје, ако законом друкчије није одређено.**

О управној ствари може да се одлучи на основу чињеница које нису потпуно утврђене или које се доказима само посредно утврђују (чињенице које су вероватне), ако је то законом одређено.

Уколико странка тврди да неке ствари које држи у својини или се налазе у њеној државини, држи само као заступник другог лица, заложни поверилац или фидуцијар* дужан је да у пореском поступку докаже ко је власник тих ствари јер ће се у супротном сматрати његовим.

* Фидуцијар је привремени прималац завештања, који после извесног времена или по испуњењу неког услова мора да преда ствари другом лицу.

Повраћај у пређашње стање

На захтев странке која је из оправданих разлога пропустила да испуни пореску обавезу или неку радњу у законском року или року који је одредила Пореска управа, па због таквог пропуштања трпи последицу, дозволиће се повраћај у пређашње стање. Уколико је порески обвезник поставио заступника, а он извршио пропуштање рока, терет таквог пропуштања пада на пореског обвезника.

Повраћај у пређашње стање је институт грађанског процесног права који пореском обвезнику омогућава да, уколико је мимо своје воље или из оправданих разлога пропустио да изврши законом прописану обавезу, не буде преклузиван у остваривању својих права. Ово даје могућност странци да јој, на њен захтев, Пореска управа дозволи да накнадно предузме одређену радњу за коју је протекао рок, уколико се докаже да је до пропуштања дошло из оправданих разлога. **Враћање у пређашње стање може да се одобри само због пропуштања процесних рокова, а не и због материјално правних рокова.** Преклузија представља институт грађанског права који подразумева да протек одређеног рока за предузимање одређене правне радње, односно вршење одређеног права повлачи за собом губитак права.

Захтев за повраћај у пређашње стање подноси се у року од осам дана од дана када је престао разлог који је проузроковао пропуштање, односно од дана када је порески обвезник сазнао за узрок. Разлози којима се образлаже захтев морају бити оправдани. О захтеву за повраћај у пређашње стање Пореска управа одлучује закључком. Против закључка није допуштена жалба, осим ако је захтев за повраћај у пређашње стање поднет због пропуштеног рока за жалбу на пореско решење.

Враћање у пређашње стање дозвољава се и кад је из незнања или очигледне грешке поднесак предат благовремено, али ненадлежном органу. Предлог за враћање у пређашње стање не може да се заснива на чињеницама које је орган већ оценио као недовољан разлог за продужење рока.

По протеку рока од три месеца од пропуштеног рока порески обвезник не може да поднесе захтев за повраћај у пређашње стање.

Порески обвезник може да поднесе захтев за повраћај у пређашње стање и изврши пропуштenu радњу и по протеку три месеца од пропуштеног рока, ако захтев није могао да поднесе благовремено због више силе. Предлог за враћање у пређашње стање не зауставља ток поступка, али орган који одлучује о предлогу може да застане с поступком док решење о предлогу не постане коначно.

ПС

Пореске обавезе приликом примања и давања донација

Донација је реч латинског порекла, чије је значење у српском језику даровање или поклањање, а може да се тумачи и као акт о поклањању. Донација обично подразумева давање у новцу, стварима или услугама. Донатор (физичко или правно лице које даје донацију – поклонодавац, дародавац) има право не само да тражи већ и да добије информације од примаоца донације (поклонопримца) о томе како су утрошена донирана средства. Међутим, донатор нема право да за износ донације тражи било какву противуслугу јер је донаторство бестеретни правни посао у којем донатор нешто поклања, при чему прималац донације не даје накнаду за примљени поклон.

Увод

Према **Закону о донацијама и хуманитарној помоћи** („Сл. лист СРЈ”, бр. 53/2001, 61/2001 – испр., 36/2002, и „Сл. гласник РС”, бр. 101/2005 – др. закон – даље: Закон о донацијама), у Републици Србији донације могу да примају државни органи, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе, друге организације и заједнице које не остварују добит, као и домаће и стране хуманитарне организације, али не може политичка странка. **Донације, у смислу Закона о донацијама, могу да буду:**

- у роби (осим дувана и дуванских прерађевина, алкохолних пића и путничких аутомобила),
- услугама,
- новцу, хартијама од вредности,
- имовинским и другим правима.

У наредном делу текста наведени су коментари у вези са пореским третманом примања и давања донација које се код донатора појављују као расход, док код примаоца донације представљају приход.

Коришћење фискалних повластица применом Закона о донацијама

Увоз робе и услуга које су предмет донације

Сагласно Закону о донацијама, државни органи, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе, друге организације и заједнице

које не остварују добит, као и домаће и стране хуманитарне организације, могу да примају донације у роби (осим дувана и дуванских прерађевина, алкохолних пића и путничких аутомобила), услугама, новцу, хартијама од вредности, имовинским и другим правима (члан 2. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи). Притом овај закон у члану 3. прецизира да је **увоз робе и услуга по основу донације, као и увоз робе и услуга који се купују из средстава добијених од донације** и из средстава остварених реализацијом хартија од вредности и по основу коришћења уступљених права – **слободан**. Међутим, ова фискална повластица може да се користи под следећим условима:

- **роба** може да се увози ако испуњава услове прописане за стављање у промет, односно за употребу на домаћем тржишту,
- **услуге** могу да се увозе у складу са домаћим прописима и међународним уговорима.

Изузетно, треба имати у виду и следеће:

1) Роба за коју је обавезна здравствена, ветеринарска, еколошка или фитопатолошка контрола или контрола квалитета – може да се увози ако испуњава прописане услове.

2) Роба, у смислу Закона о донацијама, не може да се увози:

- ако су њен промет и употреба забрањени у земљи из које се увози или у земљи у којој је произведена и
- уколико је одлуком надлежног органа у Србији забрањен увоз те робе ради спречавања угрожавања живота и здравља људи и животне средине.

ју се издаци у збирном износу највише до 5% од укупног прихода за:

- 1) здравствене, образовне, научне, хуманитарне, верске и спортске намене, заштиту животне средине, као и давања учињена установама, односно пружаоцима услуга социјалне заштите основаним у складу са законом који уређује социјалну заштиту, али под условом да су извршени лицима регистрованим за те намене у складу са посебним прописима, која наведена давања искључиво користе за обављање регистрованих наведених делатности;
- 2) хуманитарну помоћ, односно отклањање последица насталих у случају ванредне ситуације, који су учињени Републици, аутономној покрајини, односно јединици локалне самоуправе;
- 3) за улагања у области културе, укључујући и кинематографску делатност.

Међутим, према одредбама члана 7а. Закона о порезу на добит, на терет расхода у пореском билансу **не признају се**, између осталог, ни:

- поклони и прилози дати политичким организацијама,
- поклони чији је прималац повезано лице,
- трошкови који нису настали у сврху обављања пословне делатности.

Према томе, треба имати у виду да се на пример расход који настаје по основу дате донације не признаје у пореском билансу донатора ако је прималац донације повезано лице са донатором (дефиниција повезаног лица дата је у члану 59. овог закона).

Пореском обвезнику пореза на добит – примаоцу донације (привредном друштву) донација примљена у новцу укључује се у порески биланс (образаца ПБ 1) као приход у износу утврђеном билансом успеха, у складу с прописима о рачуноводству, па увећава опорезиву добит. Изузетно, приход по основу примљене донације не чини основицу пореза на добит не-добитним организацијама.

Примена Закона о порезу на доходак грађана

Примање физичког лица по основу помоћи због уништења или оштећења имовине услед елементарних непогода или других ванредних догађаја, односно организоване социјалне и хуманитарне помоћи, не опорезује се порезом на доходак грађана у складу са одредбама члана 9.

став 1. т. 10) и 11) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/2001... и 95/2018) и одредбама Правилника о остваривању права на пореска изузимања за примања по основу помоћи због уништења или оштећења имовине, организоване социјалне и хуманитарне помоћи, стипендија и кредита ученика и студената, хранина спортиста аматера и права на пореско ослобођење за примања по основу солидарне помоћи за случај болести („Сл. гласник РС”, бр. 31/2001 и 5/2005).

Међутим, према члану 14. став 1. овог закона, примања запосленог у облику бонова, хартија од вредности, осим акција стечених у поступку својинске трансформације, новчаних потврда и робе, затим примања остварена чињењем или пружањем погодности, опраштањем дуга, као и покривањем расхода обвезника новчаном надокнадом или непосредним плаћањем од стране послодавца, **сматрају се зарадом**. Другим речима, донације у новцу, хартијама од вредности, роби, услугама и сл., које запослени оствари од свог послодавца, имају порески карактер зараде, што значи да се на овакву донацију плаћају порез на зараде и доприноси за обавезно социјално осигурање.

Исто тако, сагласно одредбама члана 14. став 2. Закона о порезу на доходак, зарадом се сматрају и хартије од вредности, осим акција стечених у поступку својинске трансформације, које запослени добије од с послодавцем повезаног лица, с тим да таква донација добија карактер зараде у моменту стицања права располагања на поменути хартијама од вредности.

Треба такође споменути и одредбу члана 85. став 1. тачка 11) Закона о порезу на доходак грађана, према којој се осталим приходима на које се плаћа порез на друге приходе, у смислу овог закона, сматрају и награде, новчане помоћи и друга давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а по својој природи чине доходак физичких лица у износу преко 13.001 динар годишње, остварено од једног исплатиоца. Исплаћена донација преко 13.001 динар сматра се, сходно наведеној одредби, другим приходом, на који исплатилац утврђује и плаћа порез по стопи од 20%.

КРАТКЕ ТЕМЕ:

Услови за рефакцију ПДВ-а страном обвезнику

У складу са чланом 4. Правилника о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције и рефундације ПДВ („Сл. гласник РС”, бр. 107/2004, 65/2005, 63/2007, 107/2012 (чл. 10. и 11. нису у пречишћеном тексту), 120/2012, 74/2013, 66/2014, 44/2018 – други пропис и 104/2018), лица из члана 53. Закона о порезу на додату вредност (даље: Закон) остварују право на рефакцију, у складу са Законом, на основу захтева потписаног од стране овлашћеног лица, који се подноси Пореској управи.

Рефакција ПДВ-а извршиће се лицу из члана

53. Закона под условима да:

1. ради се о набавци покретних добара или набавци услуга;
2. ПДВ за промет добара и услуга исказан је у рачуну у складу са Законом и рачун је плаћен;
3. износ ПДВ-а за који подноси захтев за рефакцију ПДВ-а већи је од 200 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења захтева за рефакцију ПДВ-а;
4. испуњени су услови под којима би обвезник ПДВ-а могао да оствари право на одбитак претходног пореза за набављена добра и услуге у складу са Законом;
5. не врши промет добара и услуга у Републици, осим промета: 1) услуга превоза добара које су, у складу са чланом 24. став 1. т. 1), 5) и 8) Закона, ослобођене пореза; 2) услуга превоза путника који, у складу са чланом 49. став 7. Закона, подлеже појединачном опорезивању превоза; 3) добара и услуга за који обавезу обрачунавања ПДВ-а има обвезник ПДВ-а – прималац добара или услуга;
6. испуњен је услов узајамности (реципроцитета) у овој области између Републике Србије и државе седишта страног обвезника

Захтев из става 1. овог члана подноси овлашћено лице једном годишње, а најкасније до 30. јуна текуће године, за добра и услуге набављене у Републици у претходној календарској години.

Захтев из става 1. овог члана подноси се на обрасцу РЕФ 1 – Захтев страног обвезника за рефакцију, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Уз захтев из става 1. овог члана доставља се:

- 1) потврда о регистрацији за ПДВ, односно други облик пореза на потрошњу, издата од стране пореског органа државе у коме се налази седиште страног обвезника (оригинал и оверен превод);
- 2) плаћени рачуни о набављеним добрима или коришћеним услугама у Републици, по којима је обрачунат и плаћен ПДВ.

Централа Пореске управе (даље: Централа), након извршене провере испуњености услова за рефакцију, решењем одлучује о захтеву у року од 30 дана од дана подношења захтева и доставља решење подносиоцу захтева, а у року од 15 дана од дана достављања решења врши се рефакција ПДВ-а.

Захтев и документација из ст. 1. и 5. овог члана достављају се у електронском облику преко портала Пореске управе, а решење из става 6. овог члана у електронском облику.

Рефакција ПДВ-а врши се у валути државе подносиоца захтева из става 1. овог члана у износу добијеном прерачуном динарског износа рефакције ПДВ-а по продајном курсу Народне банке Србије на дан исплате износа рефакције ПДВ-а, уз одбитак трошкова прерачуна.

Ако било који од наведених услова није испуњен, страни обвезник нема право на рефакцију ПДВ-а (нпр. ако нису испуњени услови под којима би страни обвезник могао да оствари право на одбитак претходног пореза, ако се ради о набавци непокретности у Републици Србији, ако не постоји реципроцитет са земљом седишта страног обвезника и др.).

испуњености услова узајамности. Наиме, на званичној интернет презентацији Пореске управе објављена је листа земаља са којима Република Србија има успостављену узајамност у погледу рефакције ПДВ-а страним обвезницима.

Значи, у пракси само обвезници из земаља са листе Пореске управе могу да остваре право на рефакцију ПДВ-а, уз испуњење осталих услова прописаних Законом и Правилником, иако то нигде није прописано (ни Законом ни Правилником).

Пореска управа Републике Србије врши рефакцију ПДВ-а страним пореским обвезницима на основу успостављених услова узајамности са следећим земљама (преузето са сајта Пореске управе 5. јуна 2019. године):

- Холандија,
- Словачка,
- Хрватска (од 8. октобра 2015. године),
- Данска,
- Аустрија,
- Босна и Херцеговина,
- Белгија,
- Црна Гора,
- Македонија,
- Словенија (од 1. октобра 2013. године),
- Немачка (од 1. јула 2013. године),
- Велика Британија (од 1. јануара 2013. године),
- Турска (од 24. фебруара 2015. године) – на трошкове горива, резервних делова и одржавања и поправки у вези са транспортом, као и на куповину робе и услуга искључиво у вези са учешћем на сајмовима и изложбама,
- Швајцарска (од 1. јануара 2015. године),
- Норвешка (од 9. марта 2017. године),
- Румунија (од 8. маја 2017. године),
- Мађарска (од 1. јануара 2019. године).

Страни обвезник, уз испуњење прописаних услова, има право на рефакцију ПДВ-а за набавку добара и услуга у Републици Србији и када та добра и услуге набавља за потребе свог представништва у Републици Србији.

У складу са претходним наводима, страни обвезник неће имати право на рефакцију ПДВ-а у следећим случајевима:

1. уколико страни обвезник рачун није платио или га не поседује;
2. уколико је висина припадајућег ПДВ-а набављених добара или услуга једнака или мања од 200 евра;

3. уколико, осим превоза добара и лица, у Србији врши промет добара и услуга;

4. уколико је предмет набавке непокретност;

5. уколико страни обвезник има седиште или сталну пословну јединицу, односно пребивалиште или боравиште у Републици Србији;

6. уколико страни обвезник није у својој држави регистрован за ПДВ или други облик пореза на потрошњу;

7. уколико, да је обвезник ПДВ-а у Републици Србији, не би имао право на одбитак претходног пореза;

8. уколико са државом у којој је регистрован страни обвезник не постоји реципроцитет.

Остваривање права на рефакцију и исплата

Уколико страни обвезник први пут остварује право на рефакцију ПДВ-а у Србији, пре подношења захтева и пратеће документације неопходно је да се региструје у Пореској управи – Канцеларији за нерезиденте, након чега добија ПИБ.

Да би страни обвезник добио ПИБ у Србији, неопходно је да поднесе захтев за регистрацију на обрасцу ПР 1 надлежном пореском органу, преко пореског пуномоћника, као и следећу документацију:

1. пореско пуномоћје на српском језику;
2. оригинал и оверен превод регистрације (фото-копија на изворном језику);
3. доказ – изјава због чега је неопходан ПИБ.

Проверу испуњености услова за рефакцију ПДВ-а страном обвезнику на основу поднетог обрасца РЕФ 1, као и приложене документације, врши овлашћени радник Дирекције за контролу у Централи Пореске управе. Након извршене провере Централа Пореске управе решењем одлучује о захтеву у року од 30 дана од дана подношења захтева, а потом решење доставља страном обвезнику и Министарству финансија – Управи за трезор, ради извршења рефакције ПДВ-а. Министарство финансија – Управа за трезор има обавезу да у року од 15 дана од дана достављања решења од стране Централне Пореске управе изврши рефакцију ПДВ-а страном обвезнику **на текући рачун у иностранству који страни обвезник одреди**. Рефакција ПДВ-а мора да се врши у валути државе подносиоца захтева, прерачунато по продајном курсу НБС на дан исплате износа рефакције ПДВ-а, уз одбитак трошкова прерачуна.

ПС

КРАТКЕ ТЕМЕ:

Ауторски хонорар исплаћен преко нерезидентног посредника

У случају када резидентно правно лице, обвезник ПДВ-а, има закључен уговор са нерезидентним лицем о пружању услуге/ангажмана извођача уметничког програма, нерезидентно правно лице за пружену услугу испоставља фактуру, на којој је посебно исказана накнада музичара (ауторски хонорар), а посебно провизија тог правног лица.

Овај посао подлеже одредбама следећих закона:

- Закон о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 84/04... 113/2017 – даље: ЗПДПЛ);
- Закон о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС”, бр. 84/04... 30/2018 – даље: ЗПДВ);
- Закон о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/01... 4/2019 – даље: ЗПДГ);
- Закон о доприносима за социјално осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 84/2004... 95/2018).

У складу са чланом 40. став 2. ЗПДПЛ-а, на приходе које нерезидентно правно лице оствари од резидентног правног лица по основу извођења естрадног, забавног, уметничког, спортског или сличног програма у Републици, који нису опорезовани као доходак физичког лица (извођача, музичара, спортисте и сл.), у складу са прописима којима се уређује опорезивање дохотка грађана, обрачунава се и плаћа порез по одбитку **по стопи од 20%, уколико међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено**. Уговори о избегавању двоструког опорезивања које је Република Србија потписала са другим државама доступни су на сајту Министарства финансија, на линку: <http://www.mfin.gov.rs/pages/issue.php?id=7063>.

У смислу одредаба члана 71. став 1. ЗПДПЛ-а, порез по одбитку на приходе из члана 40. став 2. овог закона за сваког обвезника и за сваки појединачно остварени односно исплаћени приход исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује

на прописане рачуне у року од три дана од дана када је приход остварен односно исплаћен.

С тим у вези, у случају када резидентно правно лице врши исплату накнаде нерезидентном правном лицу за извођење музичког програма у Републици, порез по одбитку, у складу са чланом 40. став 2. ЗПДПЛ-а, плаћа се на укупан износ (фактурисане) накнаде.

Међутим, уколико је део фактурисаног износа посебно исказан као приход извођача – музичара на који се плаћа порез на доходак грађана, **(само) на преостали део фактурисаног износа обрачунава се и плаћа порез по одбитку у складу са чланом 40. став 2. ЗПДПЛ-а**.

Са аспекта пореза на додату вредност, уколико нерезидентно правно лице које пружа услугу није регистровало пореског пуномоћника и не евидентира се у систему ПДВ-а, чиме би постало порески дужник, домаће правно лице постаје **порески дужник и саставља интерни обрачун** ПДВ-а, у коме мора да плати ПДВ, а истовремено може да га користи као одбитни. У складу са чланом 17. став 4. тачка 2) ЗПДВ-а, основица за обрачун ПДВ-а не садржи износе које обвезник наплаћује у име и за рачун другог ако тај износ преноси лицу у чије име и за чији је рачун извршио наплату. Такође, у складу са чланом 17. став 3. тачка 1) ЗПДВ-а, у основицу за обрачун ПДВ-а урачунавају се и остали јавни приходи. **У конкретном случају, основицу за обрачун ПДВ-а чини износ провизије нерезидента за услугу ангажмана музичара (или фактурна вредност минус износ ауторског хонорара који наплаћује у име и за рачун извођача уметничког програма) плус обрачунати и плаћени порез по одбитку**.

Треба још напоменути да се порез по одбитку признаје као зависни трошак набавке иноуслуге и признаје се као трошак у пореском билансу.

Физичко лице које остварује накнаду као аутор, односно носилац сродних права, обвезник је

– исправка, 108/13, 57/14, 68/14 – др. закон, 112/15 и 113/17, у даљем тексту: ЗПДГ).

С тим у вези, уколико се сагласно уговору који је исламљилац прихода – резидентно правно лице закључило са нерезидентним правним лицем које заснива физичко лице (извођача – музичара), по основу уговорене обавезе резидентном правном лицу исплатиће фактура за плаћање у којој је као гео фактурирано износа посебно исказан приход који извођачу – музичару припада по основу ауторских и сродних права, исламљилац прихода (резидентно правно лице) као порески плаћалац дужан је да на плаћу приход физичкој лица обрачуна и плаћа порез по одбици, у складу са ЗПДГ.

Сходно одредби члана 40. став 2. Закона о порезу на добити правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 25/01, 80/02, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 91/15 – аутоматично тумачење, 112/15 и 113/17, у даљем тексту: ЗПДП), на приходе које нерезидентно правно лице осмисли од резидентној правној лица по основу извођења естрадне, забавној, уметничкој, спортистској или сличној програми у Републици, који нису опорезовани као доходак физичкој лица (извођача, музичара, спортисте и др.), у складу са прописима

којима се уређује опорезивање доходака грађана, обрачунава се и плаћа порез по одбици по сто од 20%, уколико међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није другачије уређено.

У смислу одредбе члана 71. став 1. ЗПДП, порез по одбици на приходе из члана 40. став 2. овог закона за сваког обвезника и за сваки појединачно осмислени, односно исплатени приход исламљилац обрачунава, обмислиће и плаћају на прописане рачуне у року од три дана од дана када је приход осмислен, односно исплатен.

С тим у вези, у случају када резидентно правно лице врши исплату накнаде нерезидентном правном лицу за извођење музичкој програми на фестивалу у Републици, порез по одбици, у складу са чланом 40. став 2. ЗПДП, плаћа се на укључен износ (фактуриране) накнаде.

Међутим, уколико је гео фактурирано износа посебно исказан као приход извођача – музичара на који се плаћа порез на доходак грађана, у том случају (само) на преосмили гео фактурирано износа обрачунава се и плаћа порез по одбици у складу са чланом 40. став 2. ЗПДП.

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-921/2018-04 од 28. 11. 2018)

Питања претплатника на теме из пореза и ПДВ-а

Предузетник који продаје своје производе физичком лицу у иностранству

Питање: Да ли предузетник који се бави изградом АЛУ столарије може да извезе своје производе у иностранство физичком лицу, што значи да би извозна фактура гласила на физичко лице?

Одговор:

Закон о спољнотрговинском пословању („Сл. гласник РС”, бр. 36/2009, 36/2011 – други закон, 88/2011 и 89/2015 – други закон), Закон о девизном пословању („Сл. гласник РС”, бр. 62/2006, 31/2011, 93/2012 – други закон, 119/2012, 139/2014 и 30/2018) и Царински закон („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018) у потпуности са свим правима и обавезама

зама изједначавају привредна друштва, предузетнике и огранке правних лица регистрованих у Србији.

Значи да предузетници имају пуно право да се баве спољном трговином. Осим тога, треба нагласити да поменути закони не праве разлику између предузетника који води пословне књиге по принципу простог књиговодства, двојног књиговодства или порез плаћа као паушалац (наравно уз ограничења у погледу врсте делатности, прописаних у члану 40. Закона о порезу на доходак грађана). Такође, да би се предузетник бавио спољном трговином, не мора да буде у систему ПДВ-а.

За све привредне субјекте закони су исти, а рок за наплату извезене робе или услуга је годину

порески дужник за промет код којег долази до повећања основице, односно ПДВ-а;

- за који је повећана основица – ако обвезник ПДВ-а – испоручилац добара, односно пружалац услуга није порески дужник за промет код којег долази до повећања основице.

Податак о износу за који је повећана основица, односно податак о износу за који је повећан ПДВ због измене – повећања основице исказује се у пољу 3.5 обрасца ПОПДВ за порески период у којем је дошло до тог повећања, независно од тога да ли је промет по основу којег је повећана основица, односно ПДВ извршен у истом пореском периоду или у неком од претходних пореских периода.

До повећања основице најчешће долази због накнадног зарачунавања споредних трошкова који су настали у вези са претходно извршеним прометом добара или услуга.

Према правилу из члана 21. Закона о ПДВ-у, **измена основице врши се у пореском периоду у којем је наступила измена.** Ако је између уговорних страна утврђен износ који обвезник треба да прими, сматра се да је наступила измена основице, па би обвезник у том пореском периоду требало и да изда документ о измени основице.

Пореска обавеза по основу промета добара и услуга настаје у пореском периоду у којем је тај промет извршен, независно од тога да ли је и у ком пореском периоду испоручилац издао рачун. Такву аналогију треба применити и у случају измене основице.

Дакле, пореске обавезе по основу измене основице настају онда када је наступила измена, а не онда када је о томе сачињен документ.

Обвезник ПДВ-а дужан је да поднесе измењену пореску пријаву ПДВ-а у следећим случајевима:

- ако није обрачунао и исказао ПДВ, а пореска обавеза је настала у складу са одредбама члана 16. Закона о ПДВ-у,

- ако је грешком исказао мањи износ обрачуна-тог ПДВ-а од оног који је требало да исказе,

- ако је исказао претходни порез, а нема право на одбитак претходног пореза или не испуњава услове за одбитак претходног пореза,

- ако је грешком исказао већи претходни порез од оног који је требало да исказе,

- **ако није извршио исправку – повећање основице за обрачун ПДВ-а, у складу са чланом 21. Закона о ПДВ-у, у пореском периоду у којем је дошло до измене основице,**

- ако није извршио исправку одбитка претходног пореза, у складу са одредбама члана 31, члана 31а ст. 3. и 4, члана 32. и члана 40. Закона о ПДВ-у, у пореском периоду у којем је био дужан да изврши исправку,

- ако у пореску пријаву ПДВ није унео или је погрешно унео податке исказане у прилозима које је поднео уз пореску пријаву, односно ако су у прилозима уз пореску пријаву подаци погрешно исказани,

- ако није исказао износ накнаде за опорезиви промет добара и услуга или је исказао износ накнаде за опорезиви промет добара и услуга који није имао право да исказе у пореској пријави ПДВ-а, а тако неисказани или исказани износ има утицаја на висину укупног промета добара и услуга тог обвезника ПДВ-а у претходних 12 месеци, при чему она утиче на одређивање пореског периода поменутог пореског обвезника.

Дакле, податак о повећању основице обвезник ПДВ-а који је извршио промет исказује на редном броју 3.5 (и основицу и обрачунати ПДВ), **независно од тога да ли је издао документ о повећању накнаде или не, а неисказивање податка о повећању ПДВ-а у овом случају директно би утицало на коначан износ пореске обавезе и тиме би представљало прекршај**, при чему је грешку могуће отклонити само подношењем измењене пореске пријаве.

ING-PRO

Исплата јубиларних награда код послодаваца у јавном сектору у 2019. години

Према члану 17. Закона о буџету Републике Србије за 2019. годину, у буџетској 2019. години неће се вршити обрачун и исплата поклона у новцу, божићних, годишњих и других врста награда и бонуса, предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима и другим актима за директне и индиректне кориснике буџетских средстава буџета Републике Србије, локалне власти и кориснике средстава организација за обавезно социјално осигурање, осим јубиларних награда за запослене који то право стичу у 2019. години.

Увод

Запосленима код директних и индиректних корисника средстава буџета Републике Србије, буџета локалне власти и организација за обавезно социјално осигурање (даље: корисници буџетских средстава) у буџетској 2019. години дозвољено је исплаћивање накнаде по основу јубиларних награда, при чему се ова одредба Закона односи **само на запослене који право на јубиларну награду стичу у 2019. години.**

У вези са спровођењем ове законске одредбе треба истаћи да се право на исплату по основу јубиларне награде стиче у складу са општим актом корисника буџетских средстава, који је усаглашен са посебним колективним уговором који се односи на конкретног корисника. При томе треба нагласити да, ако је право на јубиларну награду утврђено посебним колективним уговором конкретне делатности, онда је послодавац, који је члан удружења послодаваца, иако нема регулисано право на јубиларну награду у својим актима, у обавези да исплати јубиларну награду непосредном применом одредби посебног колективног уговора који се на њега односи.

У наставку ће бити изнете одредбе о праву на јубиларну награду појединих корисника буџетских средстава у складу са одредбама посебних колективних уговора који се на њих односе.

Посебан колективни уговор за државне органе

Посебним колективним уговором за државне органе („Сл. гласник РС”, бр. 38/2019 – даље: ПКУ), који је ступио на снагу 31. 5. 2019. године, уређују се права, обавезе и одговорности из радног односа државних службеника и намештеника који су у радном односу у државним органима. Послодавац државних службеника и намештеника, у смислу ПКУ-а, јесте Република Србија, а права и дужности послодаваца у име Републике Србије врши руководилац државног органа (даље: руководилац).

Према члану 46. ПКУ-а, запослени има право на јубиларну новчану награду у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији, према објављеном податку органа надлежног за послове статистике, за последњи месец у претходној календарској години у односу на календарску годину у којој се јубиларна награда остварује, с тим што се висина новчане награде увећава за 30% при сваком наредном остваривању тог права, тако да се исплаћује:

- 1) за 10 година рада у радном односу – у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса;
- 2) за 20 година рада у радном односу – у висини новчане награде из тачке 1), увећане за 30%;
- 3) за 30 година рада у радном односу – у висини новчане награде из тачке 2), увећане за 30%;

Исплате запосленима поводом коришћења годишњег одмора

Када користи годишњи одмор, запослени одсуствује са рада, а уместо зараде остварује накнаду зараде. Такође, ради покрића дела трошкова годишњег одмора, запослени остварује право на регрес за годишњи одмор. Ако раскида радни однос, а није у целини искористио годишњи одмор, запослени има право на новчану накнаду штете за неискористио годишњи одмор. У овом чланку биће образложене ове три врсте исплата за запослене у привреди и јавном сектору.

Накнада зараде за годишњи одмор

Основ за накнаду зараде

Према члану 114. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење – даље: Закон), запослени има право на **накнаду зараде у висини просечне зараде у претходних 12 месеци**, у складу са општим актом и уговором о раду, за време одсуствовања са рада због годишњег одмора. Дакле, **основ за накнаду зараде је просечно примљена зарада** (исплаћене накнаде зараде не улазе у просек) у претходних 12 месеци. Ако запослени нема пуних 12 месеци рада у претходном периоду, послодавац ће вршити обрачун у односу на зараду из периода у којем је запослени радио.

У зараду на основу које се обрачунава просек за претходних 12 месеци – основ за накнаду зараде – улазе сва примања која, у смислу члана 105. став 3. Закона, чине зараду, а то је:

- исплаћена зарада по сату за ефективне сате рада у претходних 12 месеци, део зараде по основу радног учинка (стимулација и дестимулација);
- увећање зарада исплаћених у претходних 12 месеци по основу рада на дан празника, ноћног рада, рада у сменама, прековременог рада, „минулог рада” и других увећања прописаних општим актом послодавца;
- друга примања која имају карактер зараде, која су у претходних 12 месеци исплаћена (топли оброк, регрес, теренски додатак, додатак за одвојен живот и друга давања запосленима која имају карактер зараде).

С обзиром на то да је основица за обрачун накнаде зараде – зарада, исплаћене накнаде зарада (за време боловања, годишњег одмора, плаћеног одсуства и др.), као и сати одсуствовања за које је исплаћена накнада, не улазе у збир ових зарада.

Према томе, приликом обрачуна просечне зараде по сату у претходних 12 месеци неопходно је утврдити:

- 1) **збир примања** која имају карактер зараде, која су исплаћена у претходних 12 месеци,
- 2) **укупно остварене ефективне сате рада** (редовне, прековремене, ноћне, рад на дан празника), јер се за утврђивање просечне зараде у претходних 12 месеци узимају само радни сати које је запослени ефективно провео на раду у тих дванаест месеци.

Однос ова два елемента – масе зарада и суме сати рада – даје износ остварене зараде по сату рада у претходних 12 месеци, што запосленом омогућава израчунавање висине накнаде зараде у текућем месецу, што ће моћи да се види у наредном делу текста.

С друге стране, послодавцима треба указати на **исплате које запосленима не улазе у основ за накнаду зараде**. Наиме, према члану 105. став 3. Закона, под зарадом се, у смислу става 1. овог члана, сматрају сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, члана 42. став 3. т. 4) и 5), члана 118. т. 1–4), члана 119, члана 120. тачка 1) и члана 158. овог закона. То значи да се зарадом не сматрају и у обрачун просека не спадају:

Обрачун и порески третман накнаде штете у овом случају је следећи:

Ред. бр.	ОПИС	ИЗНОС
1.	Износ бруто накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор	24.000,00
2.	Пореска олакшица	0
3.	Износ пореза (24.000 x 10%)	2.400,00
4.	Основица за обрачун доприноса	24.000,00
5.	Доприноси на терет запосленог (ред. бр. 4 x 19,9%)	4.776,00
6.	Накнада штете за исплату (ред. бр. 1 - ред. бр. 3 - ред. бр. 5)	16.824,00
7.	Доприноси на терет послодавца (ред. бр. 4 x 17,15%)	4.116,00

Приликом исплате накнаде штете, као засебне исплате, послодавац је дужан да за ту исплату надлежној организационој јединици Пореске управе преда образац ППП-ПД, који је за овај пример попуњен на следећи начин:

3.6	Шифра врсте прихода	1 01 101 00 0
3.9	Бруто приход	24.000,00
3.10	Основица за порез	24.000,00
3.11	Порез	2.400,00
3.12	Основица доприноса	24.000,00
3.13	Допринос за ПИО	6.240,00
3.14	Допринос за здравство	2.472,00
3.15	Допринос за незапосленост	180,00

Остале напомене:

1) Ако запослени нема 12 месеци рада код послодавца пре престанка радног односа, у обрачун ће бити узети зарада и часови за онолико месеци колико је тај запослени претходно радио код послодавца. Значи, ако је запослени радио код послодавца 9 месеци, па затим раскинуо радни однос, у основ за накнаду штете биће узети примљена зарада и остварени часови на раду за тих 9 месеци.

2) Ако је запослени у претходних 12 месеци имао пуну присутност на послу, али за неке месеце није остварио зараду зато што иста није исплаћивана због поремећаја у пословању, елементи за обрачун основице за накнаду штете за те месеце могу да се нађу у његовом месечном обрачуну који је доставио послодавац. Наиме, према члану 121. Закона, послодавац је дужан да запосленом достави обрачун и за месеце у којима није извршио исплату зараде. Из тог обра-

чуна могу да се виде елементи зараде и часови рада, па наведени подаци могу да се придодају подацима за остале месеце за које је зарада исплаћена.

3) У трећем случају може да се догоди да запослени није у претходних 12 месеци уопште имао зараду јер је свих 12 месеци провео на разним врстама одсуства с рада (боловање, породилско). У овим случајевима зарада није остварена у претходних 12 месеци, него је у свих 12 месеци остварена накнада зараде. Ради израчунавања основице за накнаду штете, у оваквим случајевима узима се уговорена основна зарада коју би запослени примио да је радио, увећана за минули рад. На пример, запослени раскида радни однос закључно са 30. октобром 2019. године, а пре тога је 13 месеци био на боловању. За 2018. годину искористио је годишњи одмор пре одласка на боловање, а за 2019. годину није искористио годишњи одмор јер је од 1. јануара 2019. године на боловању. Закључно са 30. октобром запослени стиче право на пензију, због чега раскида радни однос. Пошто у претходних 12 месеци није остварио зараду, у основ за накнаду штете узима се његова основна зарада увећана за минули рад.

4) Послодавац је дужан да запосленом исплати новчану накнаду за неискоришћени годишњи одмор у року од 30 дана од дана престанка радног односа (члан 186. Закона).

5) Сагласно члану 196. Закона, сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три године од дана настанка обавезе.

Из ових коментара такође може да се закључи да сви запослени који у току године одлазе у пензију остварују право на сразмеран годишњи одмор у зависности од броја месеци рада у тој години. Послодавцима може да се препоручи да обрате пажњу на запослене за које сигурно знају да ће раскинути радни однос и да им омогуће да искористе свој годишњи одмор да не би морали да им плаћају накнаду штете. Практично, због ових законских одредби о обавези плаћања накнада штете за неискоришћени годишњи одмор послодавци би на почетку календарске године требало да евидентирају све запослене који ће у току те године да раскину радни однос због пензије, јер то је унапред познат податак, као и да им обавезно обезбеде коришћење годишњег одмора јер, као што се могло видети, накнада штете није ни мали ни занемарљив износ.

Остваривање прихода од непокретности и њихово опорезивање

Приходима од непокретности сматрају се приходи које обвезник оствари издавањем у закуп или подзакуп непокретности, у складу са уговором о закупу између закупадавца и закупца. У случају да приход од закупа непокретности остварује нерезидент, примењују се правила за обрачун пореза на добит по одбитку. У пракси је чест и случај да послодавац даје лицу запосленом код њега или ангажованог по неком другом уговору закупљен стан на коришћење, па је у чланку скренута пажња и на порески третман тих примања.

Увод

У вези са остваривањем прихода од непокретности треба консултовати одредбе Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ”, бр. 29/78, 39/85, 45/89 – одлука УСЈ и 57/89, „Сл. лист СРЈ” бр. 31/93 и „Сл. лист СЦГ” бр. 1/2003 – уставна повеља), док порески аспект ових прихода регулише Закон о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/2001... и 95/2018).

Закон о облигационим односима (даље: Закон) у чл. од 567. до 599 даје основне одредбе о закупу и уговору о закупу. Према тим одредбама, уговором о закупу обавезује се закупавац да преда одређену ствар закупцу на употребу, а овај се обавезује да му за то плаћа одређену закупнину. Употреба обухвата и уживање ствари (прибирање плодова), ако није друкчије уговорено или уобичајено. **Уговор о закупу може да се закључи на одређено или неодређено време.** Уговор о закупу закључен на одређено време престаје самим протеком времена за које је закључен, а исто важи и у случајевима када је, у недостатку воље уговарача, трајање закупа одређено Законом. Кад по протеклу времена за које је уговор о закупу био закључен закупац продужи да употребава ствар, а закупавац се томе не противи, сматра се да је закључен нов уговор о закупу неодређеног трајања, под истим условима као и претходни. Уговор о закупу чије трајање није одређено нити може да се одреди из околности или месних обичаја, престаје отказом који свака

страна може дати другој, поштујући одређени отказни рок, а ако дужина отказног рока није одређена уговором, законом или месним обичајима, она износи осам дана, с тим да отказ не може бити дат у невреме.

Закуп престаје ако закупљена ствар буде уништена неким случајем више силе. У случају смрти закупца или закупадавца, закуп се наставља са његовим наследницима, ако није друкчије уговорено.

Када су у питању послови закупа, закупавац је дужан:

- да преда закупцу закупљену ствар у исправном стању, заједно са њеним припацама, а сагласно Закону, ствар је у исправном стању ако је у стању одређеном уговором, а у недостатку уговора, у стању да може да послужи за употребу ради које је уговор закључен;
- да одржава ствар у исправном стању за време трајања закупа, као и да ради тога врши потребне оправке на њој;
- да накнади закупцу трошкове које је овај учинио за одржавање ствари, а које би он сам био дужан да учини, уз напомену да трошкови ситних оправки изазваних редовном употребом ствари, као и трошкови саме употребе, падају на терет закупца, који је о потреби оправке дужан да обавести закупадавца, при чему, ако потребне оправке закупљене ствари ометају њену употребу у знатној мери и за дуже време, закупац може да раскине уговор и има право на снижење закупнине сразмерно ограничењу употребе ствари због тих оправки;

обрачун по пореској стопи од 25% односи се на нерезидентно правно лице које **јесте** из јурисдикције са преференцијалним пореским системом):

у дин.

Ред. бр.	Позиција	Обрачун по пореској стопи од 20%	Обрачун по пореској стопи од 25%
1.	Нето износ уговорене закупнине	50.000	50.000
2.	Формула за превођење у бруто износ	$H : 0,80$	$H : 0,75$
3.	Бруто износ	62.500	66.667
4.	Стопа пореза по одбитку	20%	25%
5.	Порез по одбитку (ред. бр. 3 x ред. бр. 4)	12.500	16.667
6.	Нето износ за исплату нерезиденту (ред. бр. 3 - ред. бр. 5)	50.000	50.000

Рачун за уплату пореза:
840-711217843-18

Рачун за уплату пореза:
840-711219843-32

Обрачунати порез по одбитку плаћа се према месту седишта исплатиоца прихода.

Књижење обрачунате накнаде за први пример према Контном плану за привредне субјекте следи:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	533	Трошкови закупнина	62.500,00	
	435	Добављачи у земљи		50.000,00
	489	Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине		12.500,00
- за закуп и условној порезу				
2.	435	Добављачи у земљи	50.000,00	
	489	Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	12.500,00	
	241	Текући (пословни) рачун		62.500,00
- за исплату по основу закупнине и за уплату пореза по одбитку				

Порез по решењу на приходе нерезидентних правних лица од закупа непокретности на територији Републике

Према члану 40. став 6. Закона о порезу на добит, на приходе које оствари нерезидентно правно од лица које није дужно да обрачуна, обуставља и плаћа порез по одбитку (другог нерезидентног правног лица или физичког лица) на територији Републике по основу закупа и подзакупа непокретности, **порез се плаћа по решењу**, односно у овом случају порез на приходе које оствари нерезидентни обвезник на име закупа и

подзакупа непокретности на територији Републике утврђује се решењем надлежног пореског органа на основу података из пореске пријаве коју је дужан да поднесе нерезидентни обвезник – прималац прихода. **Порез по решењу износи 20%.**

Нерезидентно правно лице – прималац прихода од давања непокретности у закуп – дужно је да у року од 30 дана од дана остваривања прихода преко пореског пуномоћника одређеног у складу са прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу, и то у општини на чијој се територији налази непокретност.

Садржина пореске пријаве пореза на добит по решењу (даље: пријава) уређена је Правилником о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит по решењу на приходе које остварује нерезидентно правно лице („Сл. гласник РС”, бр. 100/2015, 111/2015 и 14/2016), у складу са чланом 40. ст. 6, 7. и 8. Закона о порезу на добит.

Пријава се подноси **на обрасцу ПП КДЗН** – Пореска пријава за порез на добит по решењу, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део. Пријава се подноси искључиво електронским путем, употребом електронских сервиса Пореске управе.

За порез на добит који се плаћа по решењу **пријава се подноси преко пореског пуномоћника** у року од 30 дана од дана остваривања прихода, у складу са чланом 40. став 9. Закона о порезу на добит, при чему на основу ње надлежни порески орган решењем утврђује порез у року од 15 дана од дана пријема пореске пријаве, у складу са чланом 70а став 1. истог закона. Порез утврђен решењем надлежног пореског органа порески обвезник је дужан да уплати у року од 15 дана од дана када му је решење достављено.

Уз пријаву на обрасцу ПП КДЗН, нерезидентно правно лице, као прилог, у електронском облику, путем електронског сервиса Пореске управе, подноси образац потврде о резидентности, оверен од надлежног органа друге државе уговорнице чији је резидент, или оверени превод потврде на обрасцу који прописује надлежни орган државе са којом је закључен уговор о избегавању двоструког опорезивања.

Нерезидентно правно лице које остварује приход од **закупа и подзакупа** непокретности, уз пријаву подноси и уговор о закупу односно подзакупу, као и осталу документацију неопходну за утврђивање пореске обавезе.

Рад странаца у Републици Србији

Сви странци који раде у Републици Србији морају да имају одобрење привременог боравка и радну дозволу, а основе за добијање истих могу да буду различите. Опорезивање остварених зарада зависи од тога да ли је странац стекао статус резидента у складу са Законом о порезу на доходак грађана, а обавеза обрачунавања и плаћања доприноса за социјално осигурање зависи од основа по коме раде, али и од постојања споразума о социјалном осигурању закључених између Републике Србије и земље из које је странац упућен на рад. У чланку је указано и на специфичности ангажовања странаца ван радног односа и на сезонским пословима.

Увод

Страни држављанин може да ради у Републици Србији (даље: Републици) по основу запошљавања код резидентног (домаћег) послодавца, затим по основу запошљавања у међународним организацијама и установама и страним дипломатским и конзуларним представништвима на територији Републике, као и по основу упућивања на рад у Републику од стране иностраног послодавца.

За уређење питања од значаја за запошљавање и рад странаца у Републици, опорезивање остварених зарада и регулисање статуса социјалног осигурања релевантни су следећи прописи:

- Закон о запошљавању странаца („Сл. гласник РС”, бр. 128/2014, 113/2017, 50/2018 и 31/2019),
- Правилник о дозволама за рад („Сл. гласник РС”, бр. 63/2018),
- Закон о странцима („Сл. гласник РС”, бр. 24/2018 и 31/2019),
- Закон о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима у одређеним делатностима („Сл. гласник РС”, бр. 50/2018),
- Закон о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/2001, 80/2002, 80/2002 – др. закон, 135/2004, 62/2006, 65/2006, 31/2009, 44/2009, 18/2010, 50/2011, 91/2011 – Одлука УС РС, 93/2012, 114/2012 – Одлука УС РС, 47/2013, 48/2013, 108/2013, 57/2014, 68/2014 – др. закон, 112/2015 и 113/2017; види усклађене динарске неопорезиве износе – 10/2007, 7/2008, 7/2009, 3/2010, 4/2011, 7/2012, 8/2013, 6/2014, 5/2015, 5/2016, 7/2017, 7/2018, 95/2018 и 4/2019),

- Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 84/2004, 61/2005, 62/2006, 5/2009, 52/2011, 101/2011, 47/2013, 108/2013, 57/2014, 68/2014 – други закон, 112/2015, 113/2017 и 95/2018; види усклађене динарске износе – 7/2008, 7/2009, 3/2010, 4/2011, 7/2012, 8/2013, 6/2014, 5/2015, 5/2016, 7/2017, 7/2018 и 4/2019),
- Закон о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 34/2003, 64/2004 – Одлука УС РС, 84/2004 – други закон, 85/2005, 101/2005 – други закон, 63/2006 – Одлука УС РС, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014, 142/2014 и 73/2018; види Решење УС РС – 60/2011; види Решење УС РС – 7/2013),
- међународни уговори о избегавању двоструког опорезивања и
- међународни споразуми о социјалном осигурању.

Република Србија има потписане Уговоре о избегавању двоструког опорезивања са 59 земаља:

Земља

Азербејџан	Литванија
Албанија	Луксембург
Аустрија	Мађарска
Белгија	Македонија
Белорусија	Малта
Босна и Херцеговина	Молдавија
Бугарска	Немачка
В. Британија и Северна Ирска	Норвешка
Вијетнам	Пакистан
Грузија	Пољска
Грчка	Румунија

стране надлежног органа државе резидентности.

У супротном случају, ако странац не обезбеди ова два доказа или ако није закључен Споразум о социјалном осигурању, доприноси се плаћају према домаћим прописима – плаћа се допринос за ПИО.

Специфичности у вези са сезонским радницима

Закон о запошљавању странаца дефинише сезонске послове као послове који имају сезонски карактер у области пољопривреде, шумарства, грађевинарства или других делатности, које карактерише привремено значајно повећање обима посла у периоду не дужем од шест месеци у току 12 месеци.

У складу са чланом 17. истог закона, услови за издавање радне дозволе за обављање сезонских послова су да странац има:

- 1) одобрење за привремени боравак странца;
- 2) закључен уговор о раду са послодавцем;
- 3) акт послодавца којим се утврђује начин смештаја и исхране за време боравка и рада у Републици.

Чланом 3. Закона о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима у одређеним делатностима уређено је да се на страног држављанина који се за време боравка на територији Републике Србије радно ангажује на пословима и под условима пропи-

саним овим законом не примењују посебни услови за запошљавање странца утврђени Законом о запошљавању странаца.

Дакле, сезонски радници могу бити и страни држављанини чије је боравиште у Србији пријављено МУП-у. На њих се у случају ангажовања на сезонским пословима не примењују посебни услови за запошљавање странаца, будући да ангажовање на сезонским пословима представља рад ван радног односа, па за њих важе исти услови као и за сва друга лица која су држављани Србије.

Пријава боравишта странца врши се или електронским путем или у дежурној служби полицијске станице на чијој је територији адреса хотела, стана или куће у којој странац борави, а пријаву врше или лица која пружају услуге смештаја или лица код којих је странац дошао у посету. Страни држављанин након пријаве боравишта МУП-у добија евиденциони број за странце (ЕБС) који послодавац користи за пријаву тог радника на порталу www.sezonskiradnici.gov.rs.

За ангажовање странаца на сезонским пословима по поједностављеној процедури није потребно да имају радну дозволу, будући да је реч о ангажовању ван радног односа и да је Законом искључена примена посебних прописа којима се уређује рад странаца.

Више о поједностављеном ангажовању радника на сезонским пословима писано је у броју 4/2019 часописа, под називом „Новине у нашој пракси – исплата накнаде за радно ангажовање на сезонским пословима.”

ПС

КРАТКЕ ТЕМЕ:

Доприноси за оснивача и законског заступника друштва који је нерезидент

Својство осигураника обавезног пензијског и инвалидског осигурања страног држављанина који обавља уговорене послове у Републици Србији зависи од постојања или непостојања споразума о социјалном осигурању између Републике Србије и државе из које то лице долази.

Лице које је у Републици Србији оснивач односно члан привредног друштва у складу са чланом 12. ст. 1. т. 2) Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 34/2003... 73/2018), а истовремено је обавезно осигурано по основу запослења на пензијско и инвалидско

чому су у неким од њих ујослени, погвинути законодавствима која су на снази у месту њиховог ујослења.

Надаље, одредбом члана 14. параграф 1. Конвенције прописано је за југословенске или француске раднике и лица која су с њима изједначена, који су узастопно или алтернативно били у обема земљама уговорницама учлањени код једног или код више носилаца осигурања, периоди осигурања за случај старости или за случај смрти (пензије) на вршени код односних носилаца осигурања, као и периоди који се признају еквивалентним периодима осигурања у смислу односних уређења социјалног осигурања, а који се сабирају под условом да се не поклапају, како у циљу одређивања права на давања, тако и у погледу одржања и усвојављања тих права.

У складу са одредбом члана 12. став 1. тачка 2) Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 34/2003, 64/04, 84/04, 85/05, 101/05, 63/06, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14 и 142/14), осигураници самосталних делатности јесу лица која су оснивачи односно чланови привредних друштва у складу са законом, а који у њима раде, без обзира на то да ли су у радном односу у привредном друштву чији су оснивач односно члан. Радом се сматра представљање и заступање привредних друштва од стране њихових оснивача односно чланова на основу уписа у регистар надлежне организације, као и обављање пословодствених овлашћења и послова управљања, у складу са законом којим се уређује положај привредних друштва.

Дакле, сви оснивачи и чланови привредног друштва (директор, члан надзорног одбора и сл.) јесу осигураници самосталних делатности ако у њима раде, без обзира на то да ли су у радном односу у том привредном друштву. Што се тиче улазе доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за нерезидената који је обавезно

осигуран на социјално осигурање као осигураник – запослени у Француској, а имајући у виду одредбе Конвенције, потребно је искључити могућност поклапања периода осигурања код домаћег и страног носиоца осигурања. **Стога се, у циљу превазилажења овог проблема, права из пензијског и инвалидског осигурања остварују сагласно прописима о пензијском и инвалидском осигурању земље у којој је лице обавезно осигурано по основу запошљавања.**

Према томе, лице које је у Републици Србији оснивач односно члан привредног друштва у складу са чланом 12. ст. 1. т. 2) Закона, а истовремено је обавезно осигурано по основу запошљавања на пензијско и инвалидско осигурање у некој од држава са којом постоји закључен споразум о социјалном осигурању (у конкретном случају у Француској) и за то поднесе одговарајуће доказе о запошљавању на територији државе у којој је осигуран, није обавезно осигурано у Републици Србији, односно нема својство осигураника према прописима о пензијском и инвалидском осигурању, па према томе нема ни обавезу плаћања доприноса.

Што се тиче стицања својства осигураника пољопривредника, указујемо на то да је чланом 13. Закона прописано да су осигураници пољопривредници лица која се баве пољопривредном делатношћу као носиоци пољопривредног домаћинства, чланови пољопривредног домаћинства, носиоци породичног пољопривредног издјинства, чланови породичног пољопривредног издјинства или чланови мешовитог домаћинства, ако нису осигураници запослени, осигураници самосталних делатности, корисници пензије или нису на школовању.

Према томе, нерезидент који је обавезно осигуран по основу радног односа у Републици Француској, нема обавезу плаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање по основу обављања пољопривредне делатности. **ПС**

ING-PRO

КРАТКЕ ТЕМЕ:

Шта доноси нови Посебан колективни уговор за државне органе са аспекта плате, накнаде плате, накнаде трошкова и других примања

Влада и репрезентативни синдикати који су основани за територију Републике Србије – Синдикат управе Србије, Синдикат запослених у правосудним органима Републике Србије и Синдикат организација правосудних органа Србије – закључили су Посебан колективни уговор за државне органе, који је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 38/2019 од 31. 5. 2019, ступио је на снагу 31. 5. 2019. године, а примењиваће се три године од дана ступања на снагу.

Поједине одредбе ПКУ-а примењиваће се ретроактивно, односно од 22. марта 2019. године, а разлог за ретроактивну примену јесте чињеница да је Посебан колективни уговор за државне органе („Сл. гласник РС”, бр. 25/2015, 50/2015, 20/2018 и 34/2018 – даље: претходни ПКУ) престао да важи 21. марта 2019. године.

Ретроактивном применом појединих одредаба ПКУ-а остварује се континуитет у остваривању појединих права запослених у државним органима и то у погледу права на минули рад, права на јубиларну награду, права на солидарну помоћ.

Елементи за утврђивање плате

У члану 31. ПКУ-а, који се односи на елементе за утврђивање плате, новину представља прописан изузетак за државне органе индиректне кориснике буџета, при чему се први део плате исплаћује најкасније до петнаестог у текућем месецу за претходни месец за који се врши исплата, а други део најкасније последњег дана у текућем месецу за претходни месец за који се врши исплата.

У члану 34. ПКУ-а дефинисано је да се право на минули рад, у складу са овим чланом, остварује почев од 22. 3. 2019. године, чиме се покрива пе-

риод од престанка важења претходног ПКУ-а до ступања на снагу новог ПКУ-а.

У новом ПКУ-у измењене су одредбе које уређују додатак за додатно оптерећење на раду и рад на терену.

Додатак за додатно оптерећење на раду

Послодавац је обавезан да изда писмени налог запосленом који ради и послове који нису у опису његовог радног места због привремено повећаног обима посла или послове одсутног запосленог.

У писменом налогу наводи се и назив радног места чије послове ће запослени обављати услед привременог повећања обима послова, као и разлози који су довели до привременог повећања обима посла, односно име запосленог који је одсутан.

Новина је и право намештеника који обавља послове радног места које је разврстано до IV врсте и додатно обавља послове веће сложености од послова свог радног места – на додатак за додатно оптерећење на раду.

Додатак за рад на терену

Нови ПКУ регулише појам рада на терену на следећи начин:

Рад на терену јесте рад који се по природи посла врши изван службених просторија послодавца, ван места рада, који подразумева рад и боравак на терену и на који се запослени, по налогу овлашћеног лица, упућује да изврши службени посао.

Запослени има право на накнаду трошкова рада и борава на терену (теренски додатак) чија се висина одређује у складу са актом Владе.

у ком члан породице треба да поднесе захтев и износи **90 дана од дана када је наступио основ за исплату солидарне помоћи**. Солидарна помоћ породици у случају смрти запосленог и запосленом у случају смрти члана уже породице **не искључује** право на накнаду трошкова погребних услуга.

Право на солидарну помоћ остварују, у складу са овим чланом, сви запослени код којих основ за исплату солидарне помоћи наступи почев од 22. марта 2019. године.

Јубиларна награда

Повећана је висина јубиларне награде за 20, 30, 35 и 40 година рада у радном односу – висина јубиларне награде увећава се за 30% при сваком наредном остваривању тог права (према претходном ПКУ-у увећање је износило 25%). Запосленима се исплаћује јубиларна награда у року

од 30 дана од дана када запослени стиче право на јубиларну новчану награду, осим запосленима који стичу право на јубиларну новчану награду у јануару текуће године, којима се јубиларна награда исплаћује одмах по објављивању податка органа надлежног за послове статистике.

Право остварују сви запослени који почев од 22. марта 2019. године навршавају 10, 20, 30, 35 и 40 година рада у радном односу, у складу са овим чланом.

Друга примања

Новину представља право на **поклон за Нову годину које остварују и деца лица која су радно ангажована по основу уговора ван радног односа у државном органу** најмање три месеца, са прекидима или непрекидно, у календарској години у којој се обезбеђује ово право и ако су у уговорном односу на дан остваривања овог права.

ПС

КРАТКЕ ТЕМЕ:

Шта доноси нови Посебан колективни уговор за запослене у јединицама локалне самоуправе са аспекта плате, накнаде плате, накнаде трошкова и других примања

Влада Републике Србије, Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије и репрезентативни синдикат – Синдикат управе Србије, као учесници, закључили су Посебан колективни уговор за запослене у јединицама локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 38/2019 – даље: ПКУ), који је објављен 31. маја 2019. године, ступио је на снагу на дан објављивања, а примењиваће се три године од дана ступања на снагу, односно до 31. маја 2022. године.

Поједине одредбе ПКУ-а примењиваће се ретроактивно, односно од 22. марта 2019. године, а разлог за ретроактивну примену јесте чињеница да је Посебан колективни уговор за државне органе („Сл. гласник РС”, бр. 25/2015, 50/2015, 20/2018 и 34/2018), као и анекс овог уговора који се примењивао на запослене у јединицама локалне самоуправе (даље: претходни ПКУ), престао да важи 21. марта 2019. године. Ретроактивном применом појединих одредаба ПКУ-а остварује се континуитет у остваривању појединих права

ходног послодавца. ПКУ не поставља услов да је други послодавац престао да постоји да би се запосленом за остваривање права на јубиларну награду рачунале и године рада у радном односу код претходног послодавца.

За разлику од претходног ПКУ-а, којим је било прописано да се јубиларна награда исплаћује на дан аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, **новим ПКУ-ом прописано је да се јубиларна награда исплаћује у року од 30 дана од дана остваривања овог права.**

Солидарна помоћ

ПКУ-ом прецизирано је да се солидарна помоћ остварује и у случају теже повреде запосленог. За разлику од претходног ПКУ-а, који је само уређивао шта се сматра дужом болести, чланом 51. новог ПКУ-а дефинисано је шта се сматра и тежом болести, односно тежом повредом у смислу остваривања права на солидарну помоћ:

Дужа или тежа болест, односно тежа повреда у смислу става 1. тачка 1) овог члана постоји ако је запослени одсутан са рада најмање 30 дана непрекидно због спречености за рад услед болести, односно повреде.

Новину представља и утврђени период од 30 дана непрекидне одсутности са рада када се сма-

тра да постоји дужа или тежа болест, односно тежа повреда, јер је претходним ПКУ-ом било прописано да се сматра да дужа болест постоји ако је запослени због спречености за рад услед болести одсутан са рада најмање 60 дана непрекидно.

У погледу права на солидарну помоћ новина је и обавеза послодавца да за децу запосленог чија је смрт наступила као последица повреде на раду или професионалног обољења, која бораве у предшколској установи, надокнади трошкове боравка у предшколској установи.

У случају када је предвиђено остваривање права на солидарну помоћ за чланове уже породице, ПКУ прописује ограничења, па тако запослени неће моћи да оствари право на солидарну помоћ за чланове уже породице који остварују примања из радног односа, односно по основу рада у тренутку подношења захтева, односно који примају новчану накнаду за туђу негу и помоћ или примају пензију која је већа од најнижег износа пензије.

Приликом остваривања права на помоћ породици у случају смрти запосленог прописан је рок у ком члан породице треба да поднесе захтев и износи 90 дана од дана када је наступио основ за исплату солидарне помоћи.

ПС

Питања претплатника из области зарада и других примања

Лична примања послодавца

Питање: Власник привредног друштва склопио је уговор са домом за стара лица да месечно плаћа накнаду за своју мајку. Како се књижи овај трошак и који се порез плаћа, односно да ли се признаје у пореском билансу?

Одговор:

У складу са чланом 7а. став 1. тачка 8. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 25/01... 95/2018), порески **нису признати** расходи који нису непосредан услов за обављање делатности.

Ови трошкови немају карактер трошка везаног за обављање пословне делатности.

На пример, могу бити у питању расходи по основу издатака за добротине намене дате привредним субјектима који нису регистровани за то и физичким лицима, затим покривања трошкова школовања или стипендирања чланова породице оснивача, које није у складу са актом обвезника и његовим потребама, као и други расходи који имају основ приватности и не могу да се третирају као расходи који су услов за обављање делатности. У наведене трошкове свакако не спадају они који проистичу из обавеза прописаних Законом о раду.

године и поднео тужбу против послодавца, а у јануару 2019. г. суд је донео решење да се врати на посао и да му се исплате све зараде и припадајућа камата. Шта је основица за обрачун камате?

Одговор:

Зарада коју би запослени остварио да је радио, коју послодавац треба да надокнади запосленом због незаконитог отказа, утврђује се полазећи од одредбе члана 106. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – Одлука УС РС и 113/2017; види аутентично тумачење – 95/2018; види Закључак УС РС – 22/2011; види Одлуку УС РС – 79/2011). То је зарада за обављени рад и време проведено на раду, која се састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде.

Зарадом коју би запослени остварио може се сматрати основна зарада која се, у смислу члана 33. тачка 10) Закона о раду, уговара у новчаном износу, као и увећана зарада по основу времена проведеног у радном односу – минули рад, који, према члану 108. став 1. тачка 4) Закона о раду, износи најмање 0,4% за сваку пуну годину рада проведenu у радном односу.

Зарада по основу радног учинка и увећана зарада у другим случајевима из члана 108. став 1. т. од 1) до 3) Закона о раду (рад на дан празника, рад ноћу, рад у сменама и прековремени рад) не би могла да се сматра зарадом коју би запослени остварио да ради, јер су то права која запослени може да оствари само за време проведено на раду, а у периоду док је вођен судски спор запослени фактички није био на раду. Радни учинак може да се мери само ако запослени ради и по том основу остварује одређене резултате рада, по основу којих може да му се увећа или умањи зарада. То значи да за време док запослени није радио због незаконитог отказа, није могао ни да оствари резултате на основу којих се мери радни учинак, па не постоји основ за увећање зараде коју би остварио да ради по основу радног учинка. Увећану зараду запослени остварује у одређеним случајевима у току рада, када се по Закону о раду за то стекну услови (рад на дан празника, рад у сменама, ноћу и прековремено). Ово право не остварује се за време када запослени одсуствује са рада.

Дакле, **део зараде по основу радног учинка и увећана зарада (осим увећане зараде за минули рад) не улазе у основ за обрачун зараде коју би запослени остварио да ради.**

Према наведеном, **зараду коју би запослени остварио да ради, која служи као основ за остваривање накнаде изостале зараде због незаконитог отказа, чини само основна зарада увећана за минули рад.**

Боловање које је започето пре 11. априла 2019.

Питање: Да ли за обрачун боловања за запослену која је на одржавању трудноће, које је отворено пре ступања на снагу новог Закона о здравственом осигурању, важе правила из старог закона?

Одговор:

Чланом 266. Закона о здравственом осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 25/2019) прописано је да осигурана лица која на дан ступања на снагу овог закона (11. априла 2019. године) користе права из обавезног здравственог осигурања, настављају да користе та права по одредбама старог закона, а поступци започети до дана ступања на снагу овог закона спровешће се по одредбама закона по коме су започети.

Значи, за запослену која је привремено спречена за рад (у конкретном случају због болести или компликација у вези са одржавањем трудноће), а започела је боловање пре 11. априла 2019. године, без обзира на то да ли је на дан 11. априла 2019. године било у питању боловање на терет послодавца или на терет РФЗО-а, обрачун накнаде зараде за време боловања и начин усклађивања те накнаде **врши се према старом закону све док то боловање траје, односно док се не оконча.** У вези са тим, чланом 75. новог закона (који материју тумачи исто као члан 76. старог закона) дани боловања у погледу дана спречености, висине и исплатиоца повезују се уколико прекид између последњег дана претходног боловања и отпочињања новог (услед исте или различите болести) траје краће од 6 дана.

Нови начин обрачуна накнаде зарада због привремене спречености за рад на терет РФЗО-а примењује се на лица која започну боловање почев од 11. априла 2019. године.

ПС

Читајте најновија мишљења
Министарства финансија на
propisi.net

Изводи из актуелних мишљења Министарства финансија

РАЧУНОВОДСТВО

- Евидентирање ефеката процене воћњака (вишегодишњег засада) у складу са МРС 41 – Пољопривреда

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

- Припремање терена у циљу изградње објекта, нивелисање терена, као и насипање хумусним земљиштем са садњом биљака има карактер промета из области грађевинарства
- Обвезник ПДВ-а који испоручује добра обвезнику ПДВ-а, који потом та добра уграђује у друга добра намењена извозу, не може да оствари пореско ослобођење приликом извоза
- Закупац пословног објекта – обвезник ПДВ-а може да оствари право на одбитак претходног пореза по основу рачуна за електричну енергију који гласе на њега, у складу са општим условима
- Обвезник ПДВ-а који није имао право на одбитак претходног пореза по основу набавке теретног возила, нема ни обавезу да обрачуна ПДВ приликом поклањања тог возила
- Купац првог стана нема право на рефундацију ПДВ-а ако не поседује доказ да је уплатио укупну цену стана, са ПДВ-ом, на текући рачун продавца
- Новчана средства, названа субвенције, која представљају накнаду за промет у смислу Закона о ПДВ-у, укључују се у основицу за обрачун ПДВ-а
- Обвезник ПДВ-а не може да оствари право на одбитак претходног пореза по основу рачуна који гласи на друго лице
- Када страном лице које није обвезник ПДВ-а врши опорезиви промет добара и услуга у Србији, порески дужник је прималац и у случају када није обвезник ПДВ-а
- Карактер превоза земље, шута и камена са градилишта са аспекта ПДВ-а
- Давање простора и опреме на коришћење без накнаде – у пословне сврхе
- Образовање одраслих као промет (не)ослобођен обрачуна и плаћања ПДВ-а
- Уговарање обрачуна ПДВ-а по основу купопродаје објекта представља право, а не обавезу обвезника ПДВ-а

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА И ДОПРИНОСИ

- Опорезивање прихода од непокретности физичког лица порезом на доходак грађана и ПДВ-ом
- Примена Закона о здравственом осигурању
- Пријављивање дохотка странца упућеног на рад у Републику Србију
- Накнада трошкова студентима од стране студентског дома представља опорезив приход
- Примена Закона о здравственом осигурању

ПОРЕЗ НА ДОБИТ

- Порез на добит по одбитку на ауторску накнаду
- Немогућност пребијања капиталних губитака са капиталним добитком, које је остварило нерезидентно правно лице
- Право на порески кредит за добит остварену у другој држави преко огранка

ФИСКАЛНЕ КАСЕ

- Начин евидентирања промета преко фискалне касе у случају плаћања употребом QR кода
- Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе – делатност приватног обезбеђења и услуга климатизације
- Начин евидентирања промета преко фискалне касе у случају инстант плаћања
- Продаја робе путем интернета и обавеза евидентирања преко фискалне касе

***

Рачуноводство

Мишљење Министарства финансија бр. 110-00-147/2019-16 од 9. 5. 2019.

Евидентирање ефеката процене воћњака (вишегодишњег засада) у складу са МРС 41 – Пољопривреда

Обратили сте се Министарству финансија ради давања мишљења у вези са применом Међународног рачуноводственог стандарда (МРС) 41 – Пољопривреда, у смислу признавања начина евидентирања процене биолошког средства (воћњак – вишегодишњи засад) извршене од стране овлашћеног проценитеља, на дан 31. децембар 2018.

Продаја робе путем интернета и обавеза евидентирања преко фискалне касе

У складу са одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 93/12 – у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар и који обавља промет добара на мало, односно пружа услуге физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Ставом 4. истог члана Закона прописано је да је лице на које се не односи обавеза евидентирања промета, као и лице које је ослобођено од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе актом Владе, а истовремено обавља и делатности које нису изузете, односно ослобођене од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе, дужно да сваки појединачни промет код обављања тих делатности евидентира преко фискалне касе.

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Службени гласник РС”, бр. 61/10, 101/10, 94/11, 83/12, 59/13 и 100/14 – у даљем тексту: Уредба), одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

У складу са поменутом Уредбом, лице које обавља делатност 47.91 (Трговина на мало посредством поште или интернета), као и лице која обавља делатност из области делатности 53 (Поштанске активности), ослобођено је обавезе евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе.

Сагласно наведеним одредбама Закона и Уредбе, када привредни субјект, који поред своје основне делатности 47.59 (Трговина на мало намештајем, опремом за осветљење и осталим предметима за домаћинство у специјализованим продавницама) која није изузета, односно ослобођена од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе, врши продају добара посред-

ством интернета у оквиру делатности 47.91 (Трговина на мало посредством поште или интернета), при чему се испорука добара врши преко привредних субјеката чија делатност спада у област делатности 53 (Поштанске активности), сходно Уредби о Класификацији делатности („Службени гласник РС”, број 54/10), односно путем Поште, *Post express*-а или неке друге регистроване курирске службе, није дужан да тако остварен промет евидентира преко фискалне касе.

То значи, да када привредни субјект ХУ д. о. о. из Београда, у оквиру делатности 47.91 (Трговина на мало посредством поште или интернета) врши онлајн-продају, односно продају преко интернета, при чему купци не долазе у малопродајни објект, већ им се роба испоручује преко привредних субјеката чија делатност спада у област делатности 53 (Поштанске активности), односно путем Поште, *Post express*-а или неке друге регистроване курирске службе, није у обавези да тако остварен промет евидентира преко фискалне касе.

Поред тога, привредни субјект дужан је да пре отпочињања обављања наведене делатности донесе Одлуку о отпочињању обављања исте.

Напомињемо, уколико привредни субјект, у конкретном случају ХУ д. о. о. из Београда, из свог малопродајног објекта који је специјализован за продају намештаја, опреме за осветљење и осталим предметима за домаћинство врши продају робе која се налази у малопродајном објекту онлајн, односно путем интернета, како наводите у вашем допису, при чему купци не долазе у малопродајни објект, **већ им се роба испоручује преко привредних субјеката који се баве превозом и доставом и који су регистровани за делатност транспорта која не спада у област делатности 53 (Поштанске активности), односно доставу не врши путем поште, *Post express*-а или неке друге регистроване курирске службе, тако остварен промет дужан је да евидентира преко фискалне касе и купцу достави фискални исечак, сагласно наведеним одредбама Закона и Уредбе.**

Такође вас обавештавамо да се у вези вашег питања да ли постоје посебни услови који морају да се испуне приликом продаје производа онлајн, односно приликом обављања делатности 47.91 (Трговина на мало посредством поште или интернета), обратите Министарству трговине, туризма и телекомуникација као ресорно надлежном министарству по наведеном питању.

Календар пореских и других обавеза за јул и август 2019. године

Закон о порезу на додату вредност Уредба о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а, на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 6 – 30. 6. 2019. 1. 7 – 31. 7. 2019.	10. 7. 2019. 10. 8. 2019.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона.	1. 6 – 30. 6. 2019. 1. 7 – 31. 7. 2019.	15. 7. 2019. 15. 8. 2019.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона
Подношење пореске пријаве ПП ПДВ надлежном пореском органу – у року од 15 дана по истеку пореског периода	1. 4 – 30. 6. 2019.	15. 7. 2019.	Обвезник за кога је порески период календарско тромесечје – у претходних 12 месеци остварио је промет мањи од 50.000.000 дин.
Захтев за рефундацију ПДВ-а за куповину хране и опреме за бебе	-	15. 7. 2019.	Захтев за рефундацију ПДВ-а за куповину хране и опреме за бебе може да поднесе родитељ односно старатељ бебе рођене закључно са 30. јуном 2018. године, уколико је укупан нето приход родитеља односно старатеља бебе у години која претходи години у којој се подноси захтев мањи од 1.059.839,40 динара и уколико је укупна имовина родитеља односно старатеља бебе, на коју се плаћа порез на имовину, мања од 25.833.585,14 динара
Образац РЕФ 5	април–јун	30. 7. 2019.	Захтев за рефакцију дипломатског и конзуларног представништва, односно међународне организације за рефакцију ПДВ-а у претходном тромесечју (30 дана по истеку тромесечја)
Образац РЕФ 3А	1. 4 – 30. 6. 2019.	29. 8. 2019.	Рефакција ПДВ-а традиционалним црквама и верским заједницама (60 дана по истеку тромесечја)

Закон о порезу на добит правних лица			
Опис	Период	Рок	Основ
Месечна аконтација пореза на добит правних лица	1. 6 – 30. 6. 2019. 1. 7 – 31. 7. 2019.	15. 7. 2019. 15. 8. 2019.	На основу пореске пријаве за претходну годину, односно претходни порески период, или на основу месечне аконтације из последњег месеца претходног пореског периода
Подношење пријаве на обрасцу ПДПО/С	у року од 3 дана од исплате		Резидентни обвезник који откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, дужан је да приликом исплате накнаде тим лицима најкасније у року од три дана од дана исплате обрачуна обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу. Пријава се подноси на обрасцу ПДПО/С.

Списак држава са којима је Србија закључила споразуме о социјалном осигурању

– преглед на дан 1. 6. 2019. године –

Ред. бр.	Земља	Назив споразума	Објављен у гласилу	Датум почетка примене
1.	Аустрија	Споразум између Републике Србије и Републике Аустрије о социјалној сигурности	2/2012	1. 12. 2012
2.	Белгија	Споразум између Републике Србије и Краљевине Белгије о социјалној сигурности	12/2010 и 6/2014	1. 9. 2014
3.	Босна и Херцеговина	Споразум између Савезне Републике Југославије и Босне и Херцеговине о социјалном осигурању	7/2003	1. 1. 2004
4.	Бугарска	Споразум између Републике Србије и Републике Бугарске о социјалној сигурности	11/2011	1. 2. 2013
5.	Велика Британија	Конвенција између ФНРЈ и Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске о социјалном осигурању	7/1958; 10/1960; 12/1960	1. 8. 1958
6.	Грчка	Споразум између Републике Србије и Републике Грчке о социјалном осигурању	9/2018	није ступио на снагу
7.	Данска	Конвенција између СФРЈ и Краљевине Данске о социјалном осигурању ступила	5/1980; 6/1985	1. 2. 1979
8.	Италија	Конвенција о социјалном осигурању између ФНРЈ и Републике Италије	1/1959	1. 1. 1961
9.	Канада	Споразум о социјалној сигурности између Републике Србије и Канаде	12/2013; 9/2014	1. 12. 2014
10.	НР Кина	Споразум о социјалној сигурности између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине	12/2018	није ступио на снагу
11.	Кипар	Споразум између Републике Србије и Републике Кипар о социјалној сигурности	12/2010	1. 2. 2011
12.	Либија	Споразум између СФРЈ и Велике Социјалистичке Народне Либијске Џамахирије о социјалном осигурању	1/1990	1. 6. 1990
13.	Луксембург	Споразум између Републике Србије и Великог Војводства Луксембург о социјалној сигурности	12/2013; 11/2014	1. 11. 2014
14.	Мађарска	Споразум између Републике Србије и Мађарске о социјалној сигурности	10/2014; 11/2014	1. 12. 2014
15.	Македонија	Споразум између СРЈ и Републике Македоније о социјалном осигурању	1/2001	1. 4. 2002
16.	Немачка	Споразум између СФРЈ и СР Немачке о социјалном осигурању	9/1969; 8/1974; 24/1976	1. 9. 1969
17.	Норвешка	Конвенција између СФРЈ и Краљевине Норвешке о социјалном осигурању	22/1975	1. 9. 1976
18.	Панама	Споразум о сарадњи социјалног осигурања између СФРЈ и Републике Панаме	11/1977	25. 12. 1975
19.	Пољска	Конвенција о социјалном осигурању између ФНРЈ и НР Пољске	9/1958; 8/1962	1. 1. 1959
20.	Румунија	Споразум између Републике Србије и Румуније о социјалној сигурности	2/2017; 2/2018	1. 4. 2018
21.	Руска Федерација	Споразум између Републике Србије и Руске Федерације о социјалној сигурности	9/2018; 2/2019	1. 3. 2019
22.	Словачка	Споразум између Републике Србије и Словачке Републике о социјалној сигурности	2/2012	1. 3. 2013
23.	Словенија	Споразум између Републике Србије и Републике Словеније о социјалном осигурању	11/2009	1. 11. 2010

Ред. бр.	Земља	Назив споразума	Објављен у гласилу	Датум почетка примене
24.	Турска	Споразум између Републике Србије и Републике Турске о социјалној сигурности	1/2010	1. 12. 2013
25.	Француска	Конвенција о социјалном осигурању између ФНРЈ и Француске Републике	4/1951; 65/1957; 1/1967; 17/1971; 59/1972; 22/1975, 7/1977; 5/1979 и 9/1990.	1. 4. 1951
		Нови Споразум између Републике Србије и Републике Француске о социјалној сигурности потврђен је од стране Републике Србије	6/2015	није ступио на снагу
26.	Холандија	Конвенција о социјалном осигурању између СФРЈ и Краљевине Холандије	11/1980	1. 4. 1979
27.	Хрватска	Споразум између СРЈ и Републике Хрватске о социјалном осигурању	1/2001	1. 5. 2003
28.	Црна Гора	Споразум између Републике Србије и Републике Црне Горе о социјалном осигурању	102/2007	1. 1. 2008
29.	Чешка	Споразум између СРЈ и Чешке Републике о социјалном осигурању	7/2002	1. 12. 2002
30.	Швајцарска	Споразум између Републике Србије и Швајцарске Конфедерације о социјалној сигурности	12/2010; 15/2018	1. 12. 2018
31.	Шведска	Конвенција између СФРЈ и Краљевине Шведске о социјалном осигурању	12/1979	1. 1. 1979

Списак држава са којима је Србија закључила уговоре о избегавању двоструког опорезивања

– преглед на дан 1. 6. 2019. године –

Држава		Предмет уговора	Датум потписивања	Датум ступања на снагу	Датум почетка примене	Објављен у гласилу
Азербејџан	РС	Доходак и имовина	13. 5. 2010.	1. 12. 2010.	1. 1. 2011.	8/10
Албанија	СЦГ	Доходак и имовина	22. 12. 2004.	17. 11. 2005.	1. 1. 2006.	11/05
Аустрија	РС	Доходак и имовина	7. 5. 2010.	17. 12. 2010.	1. 1. 2011.	8/10
		Мултилатерална конвенција за примену мера које се у циљу спречавања ерозије пореске основице и премештања добити односе на пореске уговоре	7. 6. 2017.	1. 10. 2018.	1. 1. 2019.	3/18
Белгија	СФРЈ	Доходак и имовина	21. 11. 1980.	26. 5. 1983.	1. 1. 1984.	11/81
Белорусија	СРЈ	Доходак и имовина	30. 1. 1998.	24. 11. 1998.	1. 1. 1999.	5/98
Босна и Херцеговина	СЦГ	Доходак и имовина	26. 5. 2004.	2. 6. 2005.	1. 1. 2006.	18/04
Бугарска	СРЈ	Доходак и имовина	14. 12. 1998.	10. 1. 2000.	1. 1. 2001.	1/99

Табеларни преглед основица, стопа, уплатних рачуна и ознака врсте прихода (ОВП) за нека лична примања

У прегледу су коришћене ознаке врсте прихода наведене у Каталогу врсте прихода као саставном делу Правилника о пореској пријави за порез по одбитку („Сл. гласник РС”, бр. 74/2013, 118/2013, 66/2014, 71/2014, 14/2016, 21/2017, 20/2018 и 104/2018) и ознаке ОВД из Правилника о пореској пријави о обрачунатим доприносима за обавезно социјално осигурање за осниваче, односно чланове привредног друштва („Сл. гласник РС”, бр. 14/2016).

У прегледу се позива на одредбе:

- Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/2001, 80/2002, 80/2002 – др. закон, 135/2004, 62/2006, 65/2006, 31/2009, 44/2009, 18/2010, 50/2011, 91/2011 – Одлука УС РС, 93/2012, 114/2012 – Одлука УС РС, 47/2013, 48/2013, 108/2013, 57/2014, 68/2014 – др. закон, 112/2015 и 113/2017; види усклађене динарске неопорезиве износе: 10/2007, 7/2008, 7/2009, 3/2010, 4/2011, 7/2012, 8/2013, 6/2014, 5/2015, 5/2016, 7/2017, 7/2018, 95/2018 и 4/2019);
- Закона о доприносима за социјално осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 84/2004, 61/2005, 62/2006, 5/2009, 52/2011, 101/2011, 47/2013, 108/2013, 57/2014, 68/2014 – други закон 112/2015, 113/2017 и 95/2018; види усклађене динарске износе – 7/2008, 7/2009, 3/2010, 4/2011, 7/2012, 8/2013, 6/2014, 5/2015, 5/2016, 7/2017, 7/2018 и 4/2019);
- Правилника о месечном износу прихода за стицање својства осигураног лица („Сл. гласник РС”, бр. 112/2006 и 5/2009);
- Закона о здравственом осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 25/2019);
- Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – Одлука УС РС и 113/2017; види аутентично тумачење – 95/2018; види Закључак УС РС – 22/2011; види Одлуку УС РС – 79/2011).

Пореска пријава: ППП-ПД

Уплатни рачун: 840-4848-37

Шифра плаћања: 254

ОВП	Врста примања	Порез		Доприноси				
		Основица	Стопа	Основица	На терет	ПИО	Здрав. осиг.	Незап.
ЗАРАДА								
101	ЗАРАДА и НАКНАДА зараде која се исплаћује на терет послодавца (карактер зараде по члану 105. став 3. Закона о раду)	Бруто зарада умањена за пореску олакшицу од 15.300 дин.	10%	Бруто зарада – не нижа од најниже основице од 23.921 дин. и не виша од највише основице од 341.725 дин.	Запосленог	14%	5,15%	0,75%
					Послодавца	12%	5,15%	-
105	Зарада инвалида рада II категорије							
Обухвата зараду за обављени рад и време проведено на раду, зараду по основу доприноса успеху послодавца (награде, бонуси и сл.), увећање зараде за рад на дан празника који је нерадни дан, за рад ноћу, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде, за прековремени рад, по основу минулог рада, накнаду зараде за време одсуствовања са рада на дан празника који је нерадни дан, годишњег одмора, плаћеног одсуства, војне вежбе и одазивања на позив државног органа, накнаду за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин, за регрес за коришћење годишњег одмора.								

ПРИВРЕДНА СТАТИСТИКА

Пореска пријава: ПП-ОД-О

Уплатни рачун: 840-4848-37

Шифра плаћања: 254

ОВД	Врста примања	Порез		Доприноси				
		Основица	Стопа	Основица	На терет	ПИО	Здрав. осиг.	Незап.
120	ОСНИВАЧИ, чланови привредног друштва	-	-	Најмање најнижа основица у износу од 23.921 дин.	Привредног друштва	26%	10,3%	0,75%
120	ОСНИВАЧИ, чланови привредног друштва који су осигурани по другом основу	-	-	Најмање најнижа основица у износу од 23.921 дин.	Привредног друштва	26%	-	-

Електронско издање ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници www.propisi.net и садржи преко 250.000 докумената: прописе, судску праксу, службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области, као и коментаре прописа врхунских стручњака, при чему су сва наведена документа међусобно повезана.

ЗАШТО СЕ ПРЕТПЛАТИТИ БАШ НА ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима, као и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова нуде могући резултати.

За препоруке и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

ING-PRO

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

ПРИВРЕДНА СТАТИСТИКА